

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre ..... 16 kor.
 Negyedévre ..... 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre ..... 20 kor.
 Negyedévre ..... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre ..... 24 kor.
 Negyedévre ..... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kőszírók visszaadására
 vagy megöröszésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Az öt front.

A folyosón azt kérdezte gróf Andrássy Gyula, lehetséges-e öt front felé verekednünk: az osztrákkal, a horvátokkal, a többi nemzetiséggel, a munkásokkal, meg a zsidósággal?

Bölcs kérdés, okos kérdés; a felelet sem nehéz rá. Egyszerűen és röviden: *nem*.

De nem is kell öt felé hadakoznunk.

Szomorú volna Magyarország sorsa, ha ez az öt mind ellenség volna és mind egyszerre támadna erre az országra. Azt a magyar politikust pedig, a ki az öt ellen egyszerre kezdene harcot, le kellene zárni, vagy a gonosztévkök, vagy az örültek közé.

Mind az öt fronton más időben és más eljárást kell tanúsítani.

Az első, a mivel kezdeni kell, a munkáskérdés. Akárhogy szépítjük, a magyar munkásság egy része nem érzi azt a ragaszkodást a haza földjéhez, amely nélkül nemzeti nagyság nincs. Szomorú tünet, megdöbbenve állunk előtte, de számolnunk kell vele. Van bizonyos analógia

amaz időkkel, a mikor az egyik magyar a törökkel, másik meg a némettel szövetségbe lépett, így boldogabb lesz. Pedig csak a hazát és abban önmagát tette tönkre. A nemzetközi szélhámosokkal ölelkező munkásság is azt hiszi, hogy boldogabb lesz; pedig csak idegen zsebet töm meg a saját pénzével.

Irtó hadjáratot folytassunk e miatt megröszített véreink ellen? Hiszen a hányat letörünk, annyi sebet ejtünk a magyar nemzeten! A kuruc meg a labanc csatákon az igazi győztes az idegen, az igazi vesztes a magyar volt mindenkor. A magyar munkásság elleni harc sem volna más, mint belháború, öngyilkosság. Nem fegyverrel, hanem jóindulattal kell a munkáskérdés felé fordulni. Jogos igényeket a változott korszellem követelése szerint ki kell elégíteni s az emberi munkát minden téren fel kell emelni arra a magas polcra, mely méltán megilleti. A fegyver maradjon csak a munkáskérdés előlde svihákjai, az önző zsebelők, a nyomor vámszedői ellen. Ezeket eltávolítva a munkásság köréből, hova hivatalosan tolokodtak be, egy önérzetes, meg-

elégedett és szorgalmas munkásosztállyal Magyarországnak sziklaszilárd alapot rakunk. Innen már a pokol egy kapujával szembenézünk.

Tehát az első lépés: céltudatos szociálpolitika.

Már itt érintjük a zsidókérdést: a szociálista mozgalmaknak helyes mederbe szorításával sok zsidó érdeknek fogunk a lábára lépni. Ezekkel baj nem lesz, csak zaj; ettől pedig Jerikó falai óta nem ijedt meg senki. A zsidó kérdés további érzékeny pontja: a bevándorlás vagy beözönlés megállítás. Ennek jogosságát nyíltan senki sem tagadja, még a Pesti Hírlap sem; tehát meg kell csinálni minél hamarabb. A jövő rosszabbodását ezzel meggátoltuk. Harmadik lépés: az elzsidósított magyar közéletben, sajtóban, stb. az egyensúly helyreállítása a valóban magyarrá lett zsidóság beolvasztásával s a magyarral együtt nem érzők kiküszöbölésével. Tehát: a tisztességtelen sajtó bojkottja, szövetségzetek, vagyis a társadalom gazdasági szervezkedése. Ezzel jobban megtanulják egymást becsülni. Támogatni, fokozódik az összetartás, az

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A zöldszemű ember.

Clarisse Ellen minden délután sietve érkezett meg a Pitti palota egyik nagy termébe. Az ör ismerősen köszönt neki jó napot s egy szekrényből elővette festőpóleát és ecsetjeit. A lány elkészítette palettáját s elhelyezkedett egy széken, az egyik ablak mélyedésében és munkába kezdett.

Az ablakból, ha kissé előrehajlott, a ragyogó háttérket láthatta, egy piazzát, amely a napsugaraiban fürdött, a Dóm csodálatos íveit, a Boboli kert néhány tisztafájának koronáját és két fal között Florencnek egy részét. A terem műremekekkel volt tele s a nézők jöttek-mentek, néha rokonszenvvel megállottak. De Clarisse Ellen nem látott, nem hallott semmit. Mert buzgón dolgozott egy zöldszemű férfi képeinek a másolatán; a férfi fekete ruhában volt és feléje hajlott.

Sápadt volt, rövidre nyírott barna szakállal, komoly metszésű szája gunyt és keserűséget árult el, barna haja elég alacsony homlokára borult s a szeme zöld színű volt s mint az onix, tiszta és hideg. Egy fehér himzés, meg a nyakán egy kis arany ékszer, — mindössze ennyi volt, ami megszakitotta drap-

ruházatának komor feketeségét, melyből hosszúság, tehát, ideges keze nyult ki, gyűrös ujján egy aranykarikával, melyből zöld színű kő ragyogott ki. Clarisse Ellen már napok óta dolgozik, hogy lemásolja e néma és komoly arcot. Nem közönséges talentuma volt, amely meglepte mestereit és most is biztos kézzel utánozta a kép minden valeurját. A háttér és a ruha pompás volt, a kéz kifejezetteljes és hűven eltalálva s maga az arc is rajzában is, színeiben is méltó volt az eredeti mű szépségeihez. De a tekintete még nem sikerült. — Azt mondták, a kép nem engedi, hogy rajta urrá legyen valaki; és ez csodálatos lelki párbaj volt a hallgatag férfi és a kis szőke francia lány közt, aki csinos volt és komoly és egy szerelmes makaességgel üldözte a kép titkát.

Clarisse Ellen szerette ezt a férfit, akit valaha régen egy florenci lángész teremtett, szerette a századokon és a festéken keresztül. Szerelméből küzdött vele, hogy legyőzhesse. Lány volt s az életből semmit sem ismert a művész szenvedélyén kívül, amely őt is lelkesítette és teljesen lefoglalta. Nagybátyjával és nénjével jött Florencbe, akik engedték, hadd éljen teljesen hivatásának. Pillantását még soha sem emelte férfira és a Pitti-palotabeli portait most egyszerre kikristályosította öntudatlan álmait, ábrándjait, gyöngéd-

segeit és gyötrődéseit. Kicsi szobájában a Lungarno fölött arról álmodott éjszaka s mikor a záraskor eltávozott a muzeumból, lassan indult haza, nem látta a Ponte-Vecchio tükörelakait, a visszatükröző lámpa-fénybogarait, a Signoraia nagyszerű körvonalait és nem hallotta a lüktető ritmikus dalokat, amelyek visszaverődtek az ívek alatt. A zöldszemű ember nem akarta a szemét neki adni, ez volt egyetlen keserősége. Másnap előlrol kezdte erőlködését s egész lényének ideges feszültségéből azt kellett hinnie, hogy biztos kézzel. Néha egy-egy pillanatra azt hitte, hogy már győzött, — aztán egy napon mégis ő volt a legyőzött...

Egy este váratlanul hideg lett. A tramontana jött meg az Apenninekből, süvöltözött a ciprusok között, végigszárgaldott az utcákon és ott bugott a folyópart szomorú fái között. Lázában nem vette észre Clarisse Ellen s a terem nagy kőkockáin meghűtötte a lábát. Nagy lehangoltság fogta el. Köpeny nélkül távozott és reszketve haladt végig az utakon, halantékát és mellét éies fájdalom hasogatták. Sem szobájában a meleg kandalló, sem a forró teák nem tudták fölmelegíteni. Az éjszakát lázasan töltötte el és reggelre teljesen beteg lett. Az orvos veszedelmes lázt emlegetett és azonnal elhatározott, hogy elutaznak. Clarisse nem volt öntudatnál, mikor

WIKUS

CZUKRÁSZATA ÉS
 CSOKOLÁDE GYÁRI LERAKATA
 NAGYVÁRAD.
 FEKETÉ SAS PASSAGEBAN.

TELEFON 763.

lódott, hogy milyen kilátásai vannak az ujoncjavaslatoknak. A képviselők kijelentették, hogy minden eszközzel harcolni fognak a javaslatok ellen. Szóba került a Mihajlovics ügy is. A kérdészködésekre a miniszter ezt mondta:

— Az előnyomozás be van fejezve és a dolog a rendes birói utra kerül. Ide se nekem, se másnak beavatkozni joga nincs. Azt azonban mondhatom, hogy Mihajlovich olyan tiszteletlenül viselkedett a főherceg iránt, hogy nem értem azt a zajt, amit azt ujságok ebben az ügyben csapnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 10.

Elnök: Fusth Gyula.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után felolvassák az interpellációs könyvet, melybe 12 új interpellációt jegyeztek be. Az interpellációk közül érdekesebbek: Ugron Gábor interpellációja Joskasch-Kuh osztrák pénzügyminiszternek az annexió bizottságban tett kijelentése tárgyában. Nagy György az egyesülési jog megvédése az Elite kávéházban történtek miatt. Pálissy István igaz-e, hogy az adóreform tárgyalását meg fogják szakítani. Surmin György a nagy szerb propagandának a hadseregbe való befolyása tárgyában interpellál Popovics Dusan négy ügyben is terjesztett elő interpellációt. Babits Lyuba horvát pedig két interpellációt.

Következik a földadó szakaszonkénti tárgyalása.

Karzati incidens.

A képviselőház mai ülésének legnagyobb érdekessége egy, a Ház karzatáról az ülés-terembe hajított rőpirat volt. A karzaton inspekciós detektiv, ki az ilyen speciális rendbontásokra ügyel, csakhamar megfogta a tettest és igazolásra szólította fel. Azután pedig kivezeték a teremből és a rendőrségre vitték, ahol megállapították, hogy *Szirmák* Imrének hívják, kereskedő és a Rombach-utca 3. számú házban lakik. Valamikor kereskedő volt, azonban tönkrement, vagy ahogy izgatott extázisban mondotta a kihallgatást vezető tisztviselőnek, tönkretette őt egy *Risztics* György nevű honvéd főhadnagy.

Az ülés-terembe ledobott rőpíven is erre a *Risztics* Györgyre hivatkozik és József főherceg, meg a többi nagy urak pártfogását kéri.

Azzal fenyegetődzik, hogy a király elé viszi a dolgot, ha ügyét kedvezően nem fogják elintézni. A rendőrségen azt hiszik, hogy megbíbbant az elméje s ez a tette csak csuftevés.

Az adóreform.

A képviselőház különben tovább folytatta a kataszteri javaslat szakaszonkénti tárgyalását és a 26-ik szakaszig a legtöbb paragrafust módosítás nélkül elfogadta a szünet előtt.

Szünet után.

A 27-ik szakasznál Fábry Károly indítványozza, hogy a szakaszból kihagyás történetjék. Polónyi Géza, Mezőfi Vilmos hozzászólása után Wekerle Sándor miniszterelnök az eredeti szöveg meghagyását kéri, mert az itteni változtatás több módosításokat vonna maga után. Polónyi Géza visszavonja a módosítását. Fábry módosításának elvetésével a 27-ik szakasz változatlanul elfogadtatik.

A 28-ik és a 29-ik szakasz változatlanul fogadtatik el.

A 30-ik szakasznál Hammersberg László módosítást terjeszt elő. Roits Milán horvátul szajja

beakasszonyi Géza a 30-ik szakasz után egy új megterhelést javasol. E szerint a szakasz szerint a részesülnek bírók kedvezőbb adóztatásban

Polónyi

került a sor javaslatát után az interpellációkra nek interpellál. Egy egész serege a képviselők-
Pöell.lált. Választ azonban csak Ugron

Gábor kapott, aki az iránt interpellált, hogy az osztrák miniszterelnök olyan kijelentéseket tett, melyben azt hangoztatta, hogy Magyarország-nak Bosznia pénzügyi jogaiba nincs beleszólása.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy az osztrák miniszter kijelentése nem vonta kétségbe Magyarország hatáskörét, mert a miniszter ő hozzá csupán értesítést küldött a pesti Kereskedelmi Bank Boszniában történt vállalat alapítása tárgyában.

Az ülés délután fél 3 órakor ért véget.

A fürdővasut a közgyűlés előtt.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén tárgyalja a fürdővasut engedményeseinek azon kérelmét, hogy Nagyvárad városa 300,000 korona értékű részvényt jegyezzen a vasut létesítésére s ennek ellenében, tekintet nélkül az időközben kapott nyereség-részesedésre, 60 év múlva az egész vasut vonal, valamint a városban, a fürdőkben és a vonal egész mentén épített magas építmények és felszerelések teljesen ingyen Nagyvárad város tulajdonába mennek át.

A vasut engedményesek ezen kérelmére a pénzügyi bizottság azon javaslatot hozta, hogy a város 50,000 koronát szavazzon meg, azzal a kikötéssel, hogy a város csak a vasut üzembe helyezése után vegyen át a vasutársaságtól 50,000 korona értékű részvényt. A városi tanács a pénzügyi bizottság ezen javaslatát terjeszti elfogadás végett a mai közgyűlésre.

Alig képzelhető, hogy Nagyvárad város 50,000 korona ellenében jogigényt nyerhessen milliókba kerülő objektumokra. Ez különben nem is lehetséges, mert a vasut tulajdonjoga az engedményeseké s a város, a tulajdonosok beleegyezése nélkül legfeljebb a város területén levő vasutvonalra tarthat igényt, ahol terület használati jogot adott, de nem igényelheti a Biharmegye területén levő vonalat, amely pedig az egész vasut négyötödrésze s a tulajdonképeni érték, a magas építmények stb. a fürdőkben lesznek. A tulajdonosok tehát csak az esetben adják át az egész vasutat a városnak, ha legalább 200,000 korona összeggel, illetve ennek annuitási összegével járul a vasut létesítéséhez.

Éppen így téves az a feltevés, hogy Nagyvárad város közuti alapja csak 100,000 korona annuitási költségét bírja meg s így ha a debreceni vasutra 50,000 koronát szavazznak meg, a fürdővasutra sem lehet 50,000 koronánál magasabb összeget megszavazni, mert annak annuitását már csak közköltő emeléséből lehetne fedezni. Ennek elég illetékes cáfolata az 1909. évi városi költségvetés, amelynek 111. lapján világosan áll, hogy Nagyvárad város közuti alapja az 1909. és 1910. években 18274 kor. 8 fillér felesleggel rendelkezik. 100,000 korona 5 és fél százalékos annuitása 5500 korona. Ezek a csatlakoztatlan számok mutatják, hogy Nagyvárad város törvényhatósága, közköltő-emelés nélkül is, megszavazhat a fürdővasutra 200,000 koronát, és a debreceni vasutra 50000 koronát, mert még 250,000 koronának is csak 13750 korona az évi annuitása. Még mindig marad tesztélyes összeg más szükségletekre is.

Ha a város törvényhatósága keményen figyelmeztetné a közönséget, valamint Nagyvárad város érdekeit akkor nem hozhat olyan határozatot, hogy a kérdés nagyságához mérten elenyésző csekélységet szavazzon meg, amelylyel a vasut létesítését nem segíti elő, sőt ép-

pen erkölcsi tekintetben sujtják, mert azt dokumentálnák, hogy a vasut létesítése közömbös Nagyváradra.

Letartóztatott cigánykaraván.

Február 5-iki számunkban részletesen referáltunk arról a rablótámadásról, mit Beélben 4-én éjjel ismeretlen tettesek követtek el *Herdencs* Kosztán házában.

Betörve az utca- és a konyhaajtót, a padlásra mentek, hol dézsmálni kezdték a felagatott füstölt húst. *Herdencs* Kosztán János nevű fia látva, hogy apja a padlásra siet meg nézni, kik járnak odafent, apját féltve, a toronyba rohant és félreverte a harangot. Összetutott a falu s üldözőbe vette a padlásról leugró betörőket.

Több mint egy óráig tartott a hajsz, de eredményre nem vezetett.

Szabó István beéli csendőrszervező azonban tovább is üldözte a tolvajokat s délelőtt 11 órakor elfogta őket a beéli erdőben. A tolvajoknál megtalálták a lopott tárgyakat s bekísérték őket a község házára. Az álarcos betörők Beél környékén tartózkodó cigánykaraván tagjai. A kihallgatás során igen érdekes dolgok kerültek napvilágra. Az elfogott 4 cigány egymásra vallott s így bosszúból elárulták egymás összes bűnös dolgai.

Több mint 30 betörés és lopás bizonyult a cigányokra, mit már hónapok óta követtek el a vidéken.

Szabó István csendőrszervező felkereste a cigánykaraván sátorát, mit az erdőszűréjében állítottak fel s ott egész halom lopott holmira akadtak. Így egész csomó vásznat, bőrdobokban zsirt, hordó pálinkát, másfél disznót és még igen sok más élelmi cikket, mi mind lopott szerzemény.

Az elfogott cigányoknál késeket, revolvereket, ezüst és arany ékszereket találtak a motorzás alatt. Valóságos szervezett banditahad módjára, a régi idők mintájára volt szervezve ez a karaván. Megvolt a rablóvezér, ki a támadások értelmi szerzője.

Igazi Isten verése szünt meg a banda elfogásával s most már nincs mitől rettegniök a beélieknek.

A cigányokat tegnap kísérték át az ügyészséghez.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Február 11. Városi közgyűlés d. u. 3 órakor.

Február 28. Nagyvárad Takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órakor.

Febr. 17. Rendkívüli közigazgatási ülés a város-házban d. u. 3 órakor.

Március 7. A Kath. Kör közgyűlése és Palotay emlékünnep d. e. 11 óra.

* **A villamostelep 100.000 koronás kölcsöne.** Nagyvárad város tanácsa tegnap tartott ülésében foglalkozott a városi villamostelep fejlesztésére szükséges 100,000 korona kölcsön felvételével. Mivel az áramfogyasztók folytonos szaporodása miatt szükséges új transzformator-házak felállítása, új kábelvezetékek elhelyezése, a felső vezetékek erősítése, e célra 100,000 korona kölcsön felvétele iránt tesz előterjesztést a mai városi közgyűlésnek. Egyelőre folyószámlára javasolják a kölcsön felvételét.

* **A polgármester gyászja.** Részvétellel értesítjük, hogy *Kimler* Károlyt, Nagyvárad város polgármesterét gyászolja. Anokatestvérének *Maros* György csabai jegyzőnek halálával. A családi gyászjelentés a következő: *Özv Maros* Györgyre, szül. *Aratti* Malvia egy a maga, mint az a régi rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel jelenti szeretett és felejtethetetlen jó férjének *Maros* György, Békéscsaba község jegyzőjének t. hó 10 én hajnali 2 órakor, éle-

tének 38. évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványait folyó hó 11-én, délután 3 órakor fogjuk a városbáza udvaráról az ág. h. ev. egyház szertartása szerint a felsővégi temetőben örök nyugalomra helyezni. Békéscsaba, 1909. február 10-én. Áldás és béke lengjen a megboldogult drága porai felett!

* Munkáslakások építése. A munkásházak építése tárgyában tett tegnap előterjesztést *Köszeghy* József v. főmérnök a tanácshoz. E célra három telket jelölt ki és pedig a lóvásártér melletti területet, amelyre 24 telken 24 család részére, 12 kettős munkás házat; az össi i-téren utcanyitással szintén 24 munkáscsalád részére 6 négy családos házat és Szőlős-utca végén új utcanyitással 29 család részére 14 kettős és 1 egyes munkásházat tervez. Összesen tehát 77 munkás család részére épülne megfelelő lakás, 33 házzal. Minden lakásban 1 kisebb és 1 nagyobb szoba és a szükséges mellékhelyiségek lennének. Egy-egy háznak a felépítése 5143 korona lenne, amelyhez még 1224 kor. fenntartási költség járulna. Egy-egy ilyen munkás lakás évi bére 433 koronára ragna. Ez az összeg pedig a főmérnök szerint is oly magas, hogy azt a munkások képtelenek lennének fizetni, tehát csak állami segítséggel, vagy kamatmentes kölcsön útján lenne a terv megvalósítható. Ha a város építené fel a munkáslakásokat, az építés a 400,511 koronába kerülne az építés, a csatornázás, világítás, fenntartás pedig 94270 koronát igényelne; — tehát összesen 494,781 kor. 51 fillérbe kerülne a munkáslakások építése. Ilyen feltételek mellett még a tárgyalásokra fordított időért is kár, mert ilyen lakást a város belterületén is lehet kapni ennyi árért, sőt olcsóbban, de azt képtelen volna az a munkás megfizetni, akit a magas lakbér sujt. Annak olcsóbb lakás kell, ha segíteni akarunk rajta.

* Betörés a megyeházán. Nem mindennapi eset történt a múlt héten és tegnapelőtt a vármegyeházán. A főispáni lakás felett ugyanis valaki feltörte a padlás rekesztékét és az ott lévő hus és ruhaneműket alaposan megdézsmálta. Szinte a vakmerőséggel határos ez a cselekedet. Ugyanis a padlásra csak két felől lehet feljutni és a tettes épen a főispáni lakrész felől hatolt fel. Ott a kerítést feltörte s az óra szerkezet mellett átbujva az épület tulsó végébe jutott az illető, ahol Csuta Sándor megyei portásnak volt a husneműje s ezt megdézsmálta. Ezután Csuta ruhaneműket terített a padlásra. Később Miskolczy Ferencné ruhaneműit is ide terítették ki. A tolvaj megint felkereste a padlást és ugyanugy, mint előzőleg most a ruhaneműket dézsmálta meg. A rendőrség megindította a nyomozást, de még csak nyomában sincs a tetteseknek, akik csakis a körülményekkel ismerős emberek lehetnek.

* Elégett vasuti kocsik. *Hollenner* Árpád a beéli üvegyár tulajdonosa a napokban teljesen új butor berendezést rendelt Budapestről. A két vasuti kocsiban elhelyezett szállítmány, mely 8000 korona értéket képvisel, tegnapelőtt érkezett meg a beéli állomásra. Tegnap éjszaka a kazánból kipattant cikra meggyújtotta a kocsikat s azok a butorral együtt porrá égtek. *Hollenner* Árpád per útján igyekszik kártérítést szerezni.

* A »Világosság« kölcsöne. A nagyvárad szocialista párt által alakított »Világosság« fogyasztási szövetkezetnek az elmúlt évben 500 korona kamat nélküli kölcsönt adott Nagyvárad városa. Mivel ez év elején a szövetkezet nem fizette vissza a kölcsönt, a városi tanács felszólította, hogy 15 nap alatt a kölcsönt fizesse vissza.

* Kiderült ártatlanság. Megirtuk a napokban, hogy *Lukács* Géza ezredes pincéjébe ismeretlen tettesek betörték s butorait meg-

dézsmálták. A gyanu akkor *Popa* György kocsisra irányult, A nyomozat során kiderült, hogy *Popa* György teljesen ártatlan. Ennélfogva ellene az eljárást megszüntették s most más irányban folyik a nyomozás.

* Brutális férj. Halász-utca 5. sz. ház csendjét vagy négy nappal ezelőtt a késő éjjeli órákban rémes kiáltozás verte fel. *Kunz* Antal ottani lakos ugyanis kiharcolta feleségét az udvarra s a rubátlan asszonyt beleteperte a hóba, bottal verte, de kegyetlenül. Az asszony segítségkiáltásaira oda sietett egy rendőrőrszem, de ezt *Kunz* nem éppen a legbarátságosabb modorban fogadta, sőt meg is fenyegette. A keményszívű férfi ellen bünvádi eljárást tett folyamatra a rendőrség.

* Achim bojkottálása. Békéscsabáról írják: A csabai lapok szerkesztői a napokban dr. *Reil* Lajos, a »Békésmegyei Függetlenség« szerkesztőjének elnöklésével értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy *Achim* L. András, az ismert paraszvezért bojkottálják s ezentul semmiféle társadalmi vagy politikai szerepléséről nem vesznek tudomást. A sajtó e radikális elhatározására az adott okot, hogy *Achim* több ízben méltatlan támadásban részesítette a sajtót, mely most így vesz magának elégtételt. A csabai újságírók eljárása általános helyeslésre talált s hir szerint a bojkotthoz az egész vármegye sajtója hozzájárul.

* Találtak egy téli kENDŐT. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrségen I. e. 7. sz. szobában. — Bitangásban találtak 3 malacot. Ha gazdájuk hamarosan nem megy értük, a három malac dobra kerül.

* Elveszett óra. Elveszett tegnapelőtt délután a Rákóczi-uton egy kettős fedelű női ezüst óra egyik lapján »Ilus« felirással. Becsületes megtalálója 10 korona jutalmat kap a rendőrségen.

* Lövészgyakorlat Lippán. A 19-ik tüzérezredünk tegnap este 8 órakor indult el Lippára téli gyakorlatra, illetőleg éles-lövésre. Tíz napig fog tartani. Kíváncsiak vagyunk, hogy ebben a fogvacogató hidegben hány szegény tüzernek fog keze lába elfagyni. Hányat hoznak majd a »Truppen-spital«-ba.

* Kofaharo. A piaci drágaság egyik legfőbb oka tudvalevőleg az, hogy a koták elővásárlásukkal a termelők és a fogyasztók közö ékelik magukat s mesterségesen felcsigázzák az élelmi cikkek árát. Tegnap reggel, ugy hajnali öt óra tájban az Aradi-uton 14 csirkeköfa állást foglalt és a beérkező falusi szekereket valóssággal ostrom alá vették az aprómarhákat leszedték és rémes veszekedések közepette hatalmukba kerítették. A garázda csoport további üzelmeinek a rendőrőrszem vetett véget, ki a sivalkodó kofahadat felírta s őket a helyszínéről elkergette. A kofák ellen a rendőrség kihágási uton jár el.

* Az osztályorsjáték huzása. A tegnap kihuzott számok közül a következők nyertek nagyobb összegeket:

40,000 koronát nyert: 101506.
25,000 koronát nyert: 46025.
20,000 koronát nyert: 33227.
15,000 koronát nyert: 92569.
10,000 koronát nyert: 29934.
3000 koronát nyertek: 68535 73349 88134 89876 98023.
2000 koronát nyertek: 54289 67786 71069 86311 87773.
1000 koronát nyertek: 3391 10070 18250 114185 123982.
A többi kihuzott számok 500 és 170 koronát nyertek.

* Nagy álarcosbál. Közel egy éve, hogy *Czipóth* Ferenc a derék és közkedvelt vendéglő vezetői a »Pannónia« éttermeiket. Kedves és nagyra-becsült vendégei tisztelére s hó 21-én vasárnap este a »Pannónia« vendéglő elkülönített termeiben egy zártkörű jelmezestélyt rendez *Czipóth* Ferenc,

melyre a meghívók még a hét folyamán kibocsátatnak. Tekintettel az estély előkelőségére csakis névre szóló meghívók ellenében válthatók meg a jegyek. Meghívó iránti felszólamlások *Czipóth* vendéglőshöz intézendők, ki aziránti óhajoknak készségesen eleget tesz. Az álarcos jelmezestélyen a házi-őzred zenekara is közreműködik és a legszebb női és férfijelmez viselői értékes jutalomtárgyban fognak részesülni.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Csütörtök: Délután ifjúsági előadás. A Velencei kalmár.

Csütörtök: Este Tatárjárás bérlet szünetben a Szigligeti szobor javára.

Péntek: Atalanta.

Szombat: A király.

Vasárnap délután: Vig özvegy.

Vasárnap este: A kedélyes paraszt, pemic.

A »Tatárjárás« a Szigligeti-szobor javára. A mai előadás alkalmával ismét a népszerű »Tatárjárás« kerül színre bérlet szünetben. Az előadás tiszta jövedelme a Szigligeti szobor javára fog fordítani s ugy a népszerű operett, mint az említett cél kettős vonzerőt gyakorol a közönségre. Külön érdekessége lesz az estnek *Kress* Gézának, a kiváló hegedűművésznek fellépte. *Kress* Géza két felvonás közt fogja a közönséget gyönyörködtetni művészetével, amelyről a legjobb hírek előzték meg eddig is. A kiváló művész *Wieniawski* »Faust-ábrándja«-t, *Sarasate* Rondo-Capricciosóját és *Hubay* »Cinka Panná«-ját adja elő. A közönség körében oly nagy az érdeklődés, hogy a jegyek nagy része már is elkelt; a bérlek ma délig kiválthatják páholyaikat, azontul az előjegyzés sorrendjében a jelentkezők veszik át. Az érdekesnek ígérkező előadás egy hatalmas lépéssel fogja közelebb hozni Szigligeti szobrának mielőbbi leleplezését,

Károlyi Leona ünneplése. A színház környékén egy kedves íntim ünnepségre készülődnek. *Károlyi* Leona a színház ünnepelt primadonnája vasárnap délután játsza hatvanadszor egyik legjobb szerepét a *Vig özvegyet*. Ez alkalomból a színházban meleg ovációban részesítik az ünnepelt urasszonyt. A vasárnap délutáni előadáson az ülőhelyek közönségét kedves meglepetés várja. Minden ülőhelyen a primadonnának egy-egy arcképe lesz.

MULATSÁG.

Naptár.

Február 13. Tiszti estély. (Csarnok.)

Február 16. Swárdström négyes hangversenye a Csarnokban.

Február 18. A m. kir. nagyvárad honvéd hadapród iskola táncvigalma saját helyiségében.

Február 18. Kereskedelmi iskola táncmulatsága. (Csarnok.)

Február 21. Postás bál. (Csarnok.)

Február 22. Megyebál. (Csarnok.)

Próbabál az Orsolyáknál.

Tegnap délután nagyszerű próbabált tartottak az Orsolya intézetben.

Künn zimankós téli világ volt, benn a Rákóczy uti intézet tágas disztermében a szép tavasz maga.

Künn az utcán folyt a tülekedő, mindennapi élet, gondterhelt arccal jártak az emberek; bent a kolostor szentelt falai között csupa nyájas, mosolygó arc, a gondtalan örömdök tündérvilága volt tegnap.

Már a kora délutáni órákban kocsit ért a Szigligeti Dezső ucai bejáratnál s mire három órát harangoztak, megtelt a diszterm

fehért ruhás leánykával, a szülőközönséggel, a volt tanítványokkal, a zárda barátaival, kik minden évben örömmel jönnek az Orsolyák szívet-lelket gyönyörködötető próbabájlára.

A szerzetesnők pedig erre az alkalomra elhagyják magános celláikat, tantermeiket; szíves mosollyal fogadják vendégeiket. És csakhamar egész udvart képeznek városunk legelőkelőbb asszonyai a fejelelemasszony körül s ellepi a falak hosszában húzódó kereveteket s az emelvényt az ünnepi díszbe öltözött sokaság; a terem közepén meg gyönyörűséges koszoru fonódik a fehér- és rózsaszín ruhás, szőke- és barnafürtű, hamvas arcu tóncos leánykákból.

Majd kezdetét veszi a tánc a nemzeti táncunkkal s csak látni kellett milyen magyaros tüzzel ropták a csárdást ezek az édes kis magyar lányok. Azután a körtáncokat mutatták be sorra, meg a francia négyest; valamennyi társas táncnál szép egyöntetűséggel, ügyes mozdulatokkal, készséggel, ami mind váltik dícséri Kovács Tivadar táncmestert.

Ezeket a társas táncokat követte a magántáncok bemutatás. Először a »Bébé« táncot járták el ezüstműtáncokkal kezükben Putnyik Klárka, Vicián Mici, Szánthó Gizi, Voronyák Erzsike, Rózsa Lilike, Kressák Gabika, Requinny Lujzika, Stettner Margitka bájos mozdulataikkal, szépen összhangzóan előadott táncukkal sok elismerő tapsot arattak.

Azután a »Gavotte-Parisienne« következett Török Vilma, Czajlik Piroška, Maró Irán, Oláh Gizl, Varró Ilonka, Horváth Irén, Tamasy Stefi és Kocsis Irén legyezővel kezükben olyan gráciával adták elő ezt az igazán művészi táncot, hogy beleillett volna a tizennegyedik Lajos udvarába.

De bármily művészesek és elegánsak ezek a külföldi táncok, mégis a legnagyobb tetszést, mondhatnám: örömet keltette a magyar (Rákóczi) palotás előadása. Nyolc gyönyörű magyar ruhába öltözött sarkantyus, pártás kislány járta el a régi magyar udvarházak ezen hagyományos boldog emlékü táncát. És nem csoda, ha Réz Rózsika, Czajlik Gizi, Réz Gizi, Vesselényi Irén, Pataky Etuska, Horváth Irma, Elekes Ilona és Bencsik Márta viharos tapsokat kaptak ezen szép magyar táncért.

A magántáncok utólsója, a »Tarantella« jelmez előadása volt, mely általános tetszést aratott. S még el sem hangzott az utolsó taps, mikor általános óhajtás támadt, hogy ismételjék meg a »palotás«-t. A közönség nagy gyönyörűséggel nézte és zajosan megéljenezte a táncot, melynek ismételt előadása valósággal magyaros színezetet adott az egész mulatságnak s lelkesedésre indította az általános hangulatot.

Ez a hangulat uralta a következő szünetet, mely alatt a szerzetesnők kávéval, friss kalácsal vendégelték meg a nagyszámú közönséget. Özsonna után általános lett a tánc; most már belevegyültek a nagy lányok is, visszaidézve gyermekálmait. Mire aztán oszladozni kezdett a vendégsereg, nem volt senki, ki nem telt volna el hálával, tisztelettel, szeretettel a jóságos fejedelemisszony, a szíves szerzetesnők iránt, a figyelmes intézeti igazgató iránt, akik a meghívottaknak néhány órára igazán tündérvilágot varázoltak.

Nem volt senki, akinek szívében nem kelt volna a kívánság: bár a leánykák táncantatása általában az iskola szentelt falai között hasonló, mindenre kiterjedő figyelmű nevelők kezére bíztnék javára a fiatal nemzedék erkölcsének javára a társadalmi élet irányának.

Jelen voltak:

Dr. Lányi József felszentelt püspök, báró Gerliczy Ferenc, Mayer Antal, Kovács Mihály, Putnik Béla, Réz Mihály, Imrik S. Zoltán, Varró Domokos Brém Lőrinc, dr. Krüger Aladár, Pataky Károly, Biszterszky Elemér, Rózsa Ambrus, dr. Stettner János, dr. Mayer László, dr. Mazurek Gyula, Szilágyi Dózsa, dr. Pataky Arnold, özv. Des Echerolles Kruspér Sándorné, Eröss Rezsóné, Schlauch Jozefin Vinkler Jozefa, Sztaniszlavszky Adolfné, özv. dr. Ssemélyi Kálmánné, Kovács Mihályné, Eleméry Századosné, Lakatos Józsefné, Karácsonyi nővérek, Jerzsák Istvánné, dr. Molnár Imréné, Molnár nővérek, özv. Kügy Viktorné, özv. Vidovich Bonaven-

turáné, dr. Krüger Aladárné, Pataky Károlyné (Szabadka), Farkas Etelka, Varró Domokosné, Sebestyén Lajosné, özv. Gedeon Lászlóné, Rózsa Ambrusné, Stettner Istvánné, Stettner Jánosné, Réz Bertalanné Réz Mihályné, Kerekes Elekne, Toronyai Béláné (Margitta), Kovács Elemérné (Margitta), Ficzek Lajosné, Szőke Gyulané.

EGYESÜLETEK.

(Az országos birói és ügyészi egyesület nagyváradai osztálya f. hó 7-én tartotta osztály-gyűlését, a tagok élénk érdeklődése mellett. Az osztály-gyűlés az egyesület központi igazgatóságok az egyesületi szaklap alapítására irányuló tervével szemben a szaklap alapítás ellen foglalt állást, mert ezzel az egyesület csak a már létező jogi szaklapokat gyengítene. Hasonló állásfoglalás végett megkereste az egyesület összes osztályait is. Ezenkívül több megvitatás alá került kérdés között elhatározta, hogy a bírósági joggyakorlatok sanyaru anyagi helyzetének kilátásba helyeztet de nem teljesített javítása végett az egyesület igazgatóságát felkéri, hogy az igazságügyminiszternél a kellő lépéseket tegye meg. Végül a lemondott tisztikar helyett az új alapszabályok értelmében megválasztotta az új tisztikart. Megválasztottak: Elnök: dr. Imrik Péter. Társelnök: Bary József. Titkár: dr. Szegedy Lajos. Pénztáros: Kentz Sándor. Jegyző: Fábry Albert és dr. Kolmayer Béla. Választmányi tagok: Bócz Géza, Kepes L. Miklós, Kurovsky Ferenc, Csibory József, Nizsalovszky Endre, dr. Csulyok Béla, Biszterszky Elemér, dr. Hubert Ottó, dr. Várkonyi Gábor, dr. Marossy Endre. Számvizsgálók: Mile Mihály, dr. Istók Zoltán és dr. Miskovszky Jenő.

IRODALOM.

Közgazdasági dolgozatok.

— Irta: Kacsvinszky Andor Gyula, Dobay János kiadása. Ara 3 korona. —

Mikor Kacsvinszky Andor legújabb kötete a könyvpiacon került, fölösleges dolog felhívni rá a mi közönségünk figyelmét. Ismeri és méltányolja e lapnak minden olvasója azt az ideális lelkesedést, igazi magyaros stílust és magyaros gondolkodást, mely Kacsvinszky minden írását oly kedvessé és értékessé teszi. A most megjelent kötet a szerzőnek válogatott cikkeit tartalmazza s ekként hatványozottan tünteti fel mindazokat az előnyöket, amelyek Kacsvinszky írói egyéniségét oly kiválóan jellemzik. Aki ismerni kívánja a magyar föld bajait s azokat az orvosságokat, melyeket egy lelkes és hozzáértő magyar gazda eredeti fel-fogással és éleslátással kitűzött: olvassa el Kacsvinszky Andor könyvét.

A munkához Pálffy Béla gyomai plébános írta a következő előszót:

Néhány cikket kap az olvasó ebben a kis munkában, gazdasági dologról szóló cikkeket, melyek különböző lapokban jelentek meg, de feltűnést keltettek mindenütt.

Csodálatos, hogy milyen kis kört érdekel az agrár irányú munkálkodás hazánkban, ebben a tisztán földművelő országban. Pedig nálunk nemcsak a mindennapi kenyeret adja, de egész nemzeti létünk alapját képezi a föld. Ez a föld, melyen annyiszor apánk vére folyt — ez, mely ápol s eltakar. Nekünk nincsenek ősi patinával dicsekvő városaink, felulta azt a török. Nincsenek büszke ősi váraink, lerontotta azokat az osztrák. Nincsen világra szóló művészeti muzeumunk »inter arma silent musae« ami művészetünk az volt, hogy átérve »a nagy világon e kívül nincsen számunkra hely«, megtudtuk védeni tatártól, töröktől, némettől, ha kellett, mint Mária Terézia királyunk alatt, az egész világtól ezt a darab földet.

Ez a föld a mi kenyere, ami művészetünk ami büszkeségünk, ami kézzel fogható történelmünk.

Erről a földről s azokról, kik e földet művelik, nem örömeikről, de bajaikról ír Kacsvinszky Andor érdekes cikkeket.

Jó hogy irt, jó hogy írt.

Mert nem szabad elhallgatni földünk bajait s úgy kell beszélni róla, melegen szeretettel és tiszta látással, mint a szerző teszi.

Egy élő röge ő ennek az atyáink vérével öntözött földnek, melyet egy emberöltő óta művel tudással, tapasztalattal s igaz magyar lélekkel. Azért nem tudja ő csak a termést látni, hanem az embereket is figyeli, kik munkálják a termést és izzadnak érte. Együtt látja a földet s a föld népét s együtt szereti őket, a meghalt magyarok porát, a kenyéradó földet s az élő magyar röget, a mi népünket.

Nem a fülemüle dala ez a könyv, mely az est órájában. énekel a csillagokról felséges ódákat, hanem a pacsirta szava, mely a barázdákban száll fel s a magasban is a barázdát nézi, csak a fészket látja.

Nem hideg tudást, csak meleg érzést ad ez a kis, az igaz magyar érzés melegét.

Értsék meg akiknek és akikről szól.

Igazságszolgáltatás.

Verekedő amazonok.

Tegnap délután eleven harcias katonavárosi amazonok ültek, illetve állottak a rendőrségi kihágási ügyosztálynak vezetője, Szőke András rendőrkapitány előtt. Az amazonok között felváltva voltak fázó varróleányok és nagykendős öreg nénikék és egy susztersegéd, akik mint statiszták, illetve tanuk szerepeltek három kolozsvári-utca amazon szerelmi történetének esattanójánál.

A lefolyt tárgyalást részletesen az alábbiakban adjuk.

Szőke Anprás alkapitány tárgyaló-szobájában, ahol három íróasztal minden helyet kiszorít s így a felek részére a falak mellett szorult hely, három leány áll. Az egyik Weisz Stefi, a másik Weisz Etel, végül a harmadik Kentner Regina, akik a múlt évben szeptember 8-án közösen összeverekedtek a Kolozsvári-utcán. A verekedés hétére egy 18 éves fiú és a zsidó kórház volt. A színhely pedig egy villamos megálló. Az első felvonás volt a verekedés, a második a visszavonulás és a harmadik a rendőri beavatkozás, amelynek utójátéka volt a tegnapi tárgyalás.

Rendőrkiszól: Stern Heléna!

— Mit tud a verekedésről?

— A verekedésről egyáltalán semmi tudomás sincsen, csak úgy értesültem a dologról.

— Hány napernyőt látott a színhelyen?

— Egy pirosat láttam széttörve, de lehetett ott több is. (Eközben megvesztegetően mosolyog.)

— Rendőr hívja be Roth Zsigmondné!

Az egyik leány: Ezt a tanut kifogásolom, mert perben állunk egymással. Ő egy kövel betörte a fejemet.

Róthné: Mit, hogy én betörtem a fejét? Egy kövel? Az nem igaz. De ha betörtem volna, biztosan megérdemelte volna.

— Mit hallott ön?

— A Weisz leány mondta, hogy gyere ki te aljas kapsz még többet is. Ott pedig a földön egy összetört napernyő feküdt, ez az ernyő...

Egy rendőr jelentkezik.

— Kapitány urnak jelentem alásan három bitang malacot találtam.

— Kié volt?

A rendőr: Azért bitang, hogy nem tudom.

— Nem a malac, hanem az ernyő!

A rendőr: En nem ernyőt találtam, hanem bitang malacot.

— Nem magát kérdelem!

Róthné: Ja engem. A malac a Weisz Regináé volt.

A kapitány: Micsoda malac?

A Weisz leány: Kérem nekünk sohse volt malacunk. (Nagy lármá.)

Rendőrkiszól: Jöjjön be Róth Zsigmond tanu.

Róth Zsigmond: Kérem én nem láttam semmit de mikor ők bementek én kimentem és akkor a

Weisz lány mondta, hogy gyere ki te vén boszorkány, hát neked 18 éves fiu kellene.

Tekintettel arra, hogy szívbéli ügyek kezdtek felszínre kerülni és már már a holdvilág is előbújt volna, a tárgyalást befejezték s a három amazont Weisz Stefit és Weisz Eleket 20—20 korona fő- és 10—10 korona mellékbüntetésre és Kentner Reginát 10 korona fő- és 5 korona mellékbüntetésre büntették.

Természetes volt méltatlankodás, amiben az ellenfelek egyet értettek s e szerint szólottak.

Mindhárman egyszerre:

— Kérem én felebbezek.

TÁVIRATOK.

Akasztófák egy város közepén.

Szentpétersvár, február 10. Naku város polgármestere jelentést tett a városi tanácsnak, hogy a városban annyira elszaporodtak a rablók, miszerint a közbiztonság tökéletesen feltordult. A polgármester javasolta, hogy a város közepén e miatt akasztófákat állítsanak fel s ezekre az elfogott rablókat minden kihallgatás nélkül akasszák föl. A tanács a polgármester javaslát elfogadta.

KÖZGAZDASÁG.

A Leszámitoló bank közgyűlése.

Tegnap d. u 4 órakor id. *Guttman* József elnöklete alatt tartotta évvizsgáló közgyűlést Nagyvárad egyik legjobban fejlődő pénzintézete a Leszámitoló Bank.

Az igazgatóság jelentése szerint dacára a mult év zilált pénzügyi viszonyainak, — dacára annak, hogy a nyereséget emésztette meg s mégis egymilliónyi tehermentes záloglevelet tart készletben a bank, hogy ne kerülhessen zavarba semmi körülmények közt, még valamelyes válságra fordulat alkalmával sem, dacára annak, hogy a szt.-jánosi birtokvétnél a bankra háramló kár szintén az elmúlt év terhére képezte, mégis a tiszta nyereség az összes levonások után 215 138 korona 29 fillér volt. Az igazgatóság előterjeszti az évi nyereség hovatartására vonatkozó indítványát, úgy, hogy a nyereségből az osztalék kifizetése (á 20 kor.) az igazgatósági, felügyelő-bizottsági, tisztviselői jutalékokra és jótékony célra szánt összeg levonása után, maradvány 1347 kor. 55 fillér a jövő év javára vitessen át. Ezt elfogadva a közgyűlés megadta úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt és a jövő évre a választást megejti.

Még pedig:

Az igazgatóság kiegészítésül igazgatósági tagnak bevásárolt lovag dr. Wertheimstein Henrik.

A felügyelő bizottság tagjai lettek: Komlóssy József elnök, dr. Halász Lajos, dr. Sámson Márton, Balog Kálmán, Száhlender Károly (uj).

Az igazgatósági tanácsba bevásárolt a kisorsoltak helyébe: dr. Bartha János, Bencsik Sándor, Bródy Samu (uj), dr. Demetrovics Elek, Goldféder Samuel (uj), Jelinek Géza (uj), dr. Pász Sándor, Kolbárt Bernát, Rosenberg Márton (uj), dr. Sora László (uj), Schuller Sándor, Sartory Endre, ifj. Jelinek Ferenc (uj).

Ezután *Demetrovics* Lajos megelekedését fejezi ki a részvényesek működése felett és indítványozza, hogy a közgyűlés az igazgatóságnak, felügyelőbizottságnak és a tisztviselői karnak ügybuzgó eredményes munkájukért jegyzőkönyvi köszönetet szavazzon.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 10.

Buza május 50 kilogrammként 11.60

Buza okt. — — — 10.28

Rozs okt. — — — —	8.96
Zab májusra — — — —	—
Zab okt. — — — —	7.04
Tengeri máj. 1908. — — — —	6.85
Tengeri jul. — — — —	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 10.

Oszták hitelrészvény — — —	631.25
Magyar hitelrészvény — — —	748.—
Leszámitoló bank — — —	743.75
Rimamurányi — — —	561.50
Oszták-m. állanvasuti részv. — —	692.25
Közuti vasut — — —	552.—
Városi villamos vasut — — —	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. febr. 10.

Magyar arany járadék 4 száz. — —	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz. — —	93.25
Magyar koronajáradék — — —	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz. —	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény —	95.50
Magyar nyeresemény sorsjegy kölcsön —	33.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölcsön —	94.50
Oszták járadék papirban — — —	186.—
Oszták járadék ezüstben — — —	145.—
Oszták járadék aranyban — — —	97.25
Oszták korona járadék — — —	99.—
1860. oszt. államsorsjegyek — — —	116.50
Oszták magyar bankrészvény — — —	197.50
Magyar hitelbank-részvény — — —	150.25
Oszták hitelbank-részvény — — —	730.—
Magyar hitelrészvény — — —	748.—
London vista — — — —	631.50
Páris vista — — — —	689.50
20 márkás arany — — — —	23.51
20 frankos (Napoleon) — — — —	19.02
Német birodalmi márka — — — —	117.96

REGÉNYCSARNOK.

EMIKE.

IRTA:

HAJDU IMRE.

(Folytatás.)

45.

Midőn mindezekről értesültem, majd megütött a guta; alig vártam, hogy találkozhatnék vele, ami azonban nem egykönnyen sikerült, mert Filemon öcsém, mint fentebb is mondtam, a szó szoros értelmében kerülte a vélem való találkozást, tartván a borsos illattól; idők multám azonban gondolván, hogy elkövettem csinjéről már el is feledkeztem, feleségével a leányával együtt meglátogatott; ej macskabajusz! gondoltam magamban, itt az idő most s olyan hatalmasan megmostam a fejt, hogy más ember tizezer forintért sem vette volna fel: nos, gondolja ön, hogy ez ért neki valamit? — nem, épen annyit ért, mint mikor a kutya átuszta a Tiszát s a tulsó oldalon lerázza magáról a vízceppeket s hogy hamarabb megszáradjon, behengergödzik a porba, ő is épen így tett; ma ismét ir, hogy birtokot akar vásárolni, küldjek neki négyezer ötszáz forintot s ha János együgyű jószívűséggel el nem árulja, hogy Badenbe vagy Hamburgba készül, talán ismét rászéd; de így! hó hó! — gondoltam magamban — nem teszsz többé luddá, nem oda Buda, nincs nekem Badenben eljártam való pénzem, Magyarország természetét, tehát ha csakugyan el kell költönni, magyar ember vesze haszont, hanemem tehát s irtam neki olyan levelet, hogy tudom nem teszi az ahak ba két előbbeni követelést pedig az utonnan küldöm el kicsereleve, odamellékeltem a pénzdörgös levelet, so de így kell ezzel tennem? — erősen álltál a hússzáz Nina néni ököre fogon, obbjával azaz székének támláját paskolva, — nos, mond ön mindezekhez?

— Kétségtelenül könnyelműséggel kell Filemon urat vádolnom, minden becsületessége s jószívűsége dacára.

— Becsületesség, jószívűség? — ugyan mit beszél ön itt Demeter öcsém e csodabogarakról? — zsémbel Nina néni, — hát jószívűség az, becsületesség az, ha egy apa saját én-je könnyelműségeit követve, koldusbotra juttatja családját; hát pártolást érdemel az, ki tizenhat gyermekét nemcsak hogy nem nevelteti, de tért nyit nekik minden becstelenségek elkövetéséhez, én ezt valóban minden megrováson alólinak tekintem.

— Bocsánatot kérek alásan, de szerintem az okot vagy a jószívűségben, vagy a könnyelműségben, vagy a vagyontalanságban kell keresnünk.

— Ha! ha! ha! vagy mind a háromban megsokszorozva háromszor, — kacag fel keserűen az öreg nő, — hát tudja-e ön, — folytatja ismét komolyan, — hogy Filemon a leggazdagabb emberek egyike lehetne, ha e mai napig úgy saját, valamint felesége örökségét, ehhez még négy rendbeli hagyományát, mely nem tett ám kevesebbet háromszáz ezer forintnál, úgy elprédált, hogy annak egy krajcár látszatja sincs, de mi több, ebből egyetlen egy gyermekét sem neveltette ki rangjához képest, annál kevésbé fogja azokat jövőre el láthatni; uram! — ehhez nem elég annyit mondani, hogy könnyelmű, jószívű, mert ez a legrosszabb szívre mutat; uram ehhez erősebb kifejezések kívántatnak.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős
Dr. VUCSKICS GYULA.

1743—1909.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága folyó év január hó 26-ik napján tartott ülésében 988. kb. sz. alatt hozott véghatározatával Jakobovits Szeréna nagyvárad lakos tulajdnát képező nagyvárad 906. számú telekkönyvi betétben 3526. helyrajzi szám alatt felvett ingatlan Kolozsvári-utca 19—46. szám alatti ház telken történt építkezés folytán az utcavonal megállapítása miatt a köztérhez csatolt 16 □ m. terület kisajátítási tervének és összeírásának bizottságilag leendő megállapítása céljából az 1881. évi XLI. t.-c. 33. §-nak rendelkezéséhez képest kebeléből Varró Domokos elnökből, Dr. Hoványi Géza és Mezey Mihály bizottsági tagokból és dr. Istvánffy István jegyzőből álló bizottságot küldött ki s a bizottsági eljárás határidejét Nagyvárad város székházának tanácstermében 1909. évi febr. hó 26-ik napjának d. e. 10 órájára kitűzte.

A kisajátítási tervrajz és összeírás az 1881. XLI. t.-c. 34. §-ában foglalt rendelkezése alapján a február hó 10-től február hó 25. napjáig terjedő 13 napi közszemlére kitétetnek. Nagyvárad város közigazgatási irodájában (Városháza I. emelet 24. sz.) hol is azok a hivatalos órák alatt az érdekeltek által megtekintethetők.

Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a bizottság a kisajátítási terv megvalósítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg.

Nagyvárad, 1909. február 9-én.

Rimler Károly,
polgármester.

Február hó 16-án

a „Keresk delmi Csarnok“ disz-
termében lesz megtartva a

VILÁGHIRŰ

SWARDSTRÖM

négyes hangversenye.

Zongorán kíséri: TARNAY
ALAJOS ur, az országos

:: zeneakadémia tanára. ::

Kezdeté fél 9 órakor.

Belépő jegyek: 8, 6, 4 és 2

kor. árban e öre válthatók

SEBŐ IMRE könyv- és papir-

kereskedésében Rákóczi-ut.

Alapított 1890.

C. P. a legelőkelőbb mellfűző gyár Parisban. Egyedül
képviseleje Magyarországon

Rosensweig Róza

Nagyvárad, — Telefon 632. — Rákóczi-ut 3

MEGHIVÁS.

a «Nagyvárad Takarékpénztár
Részvénytársaság»

62-ik rendes közgyűlésére,

mely 1909. évi február 28-án délelőtt
10 órakor, saját üzlethelyiségében fog
megtartatni.

T Á R G Y A I:

1. Az igazgatóság jelentése az 1908. üzlet-
év eredményéről.
2. A felügyelőbizottság jelentése az 1908.
évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában és
ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása
valamint a nyereség felosztása iránti hatá-
rozathozatal.
3. Az igazgatóság javaslata az alapszabá-
lyok 4., 14., 15., 26., 35. és 40-ik szakaszainak
módosítása (az igazgatósági felügyelőbizottsági
tagok, valamint a napibiztosok számának eme-
lése és a közgyűlés határidejének meghirdeté-
sére meghatározott határidő leszállítása) tár-
gyában.
4. Az elhalálozás folytán megéresedett egy
igazgatói állásnak, valamint az alapszabályok
módosítása által szervezett igazgatósági tagsági
helynek 2 évi időtartamra választás utáni be-
töltése.

5. A módosított alapszabályok értelmében
szervezett új felügyelőszéki tagságnak, valamint
választás következtében esetleg megüresedhet
felügyelőszéki helynek 2 évi időtartamra választás
utáni betöltése.

6. Az alapszabályok 40-ik szakasza értel-
meben kilépő 5 napibiztosnak 3 évi időtar-
tamra, valamint a módosított alapszabályokban
szervezett 3 új napibiztos helynek 3, 2 és 1
évi időtartamra választás utáni betöltése.

7. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj-
alap állásáról.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt
akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg
a társaság pénztárába részvényt, melyet lega-
lább egy hó előtt saját nevére iratott, szelvé-
nyeivel együtt letenni, hol az öt megillető
szavazat számát előtűntető térítvényvel láta-
tik el.

A mérleg eredeti példánya az üzlethelyi-
ségben folyó február 21-től kezdődőleg a rész-
Nagyvárad, 1909. február hó 7-én.

HLATKY ENDRE,

igazgatósági elnök.

Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az
alapszabályok 15 §-a értelmében érvényes határo-
zathozatalra 20 oly részvényesnek kell jelen lenni,
kik a részvénytőkének legalább egy harmadrészt
képviseleik.

M. kir. államvasutak igazgatósága Arad.

2061—909. II. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége nyilvános írásbeli egységáras versenyárgyalást hirdet:

a Sofronya állomáson létesítendő talpfatelítő csarnok előállítási munkálataira, megjegyezvén, hogy az építéshez szükséges anyagok közül a homokot, terméskövet és szénalakot a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége adja, illetve bocsátja vállalkozó rendelkezésére, a többi összes építési anyagot pedig elsőrendű minőségben a vállalkozó köteles adni. (1. szerződés-tervezet 4. §-a pontját.)

A pályázati feltételek, a szerződés tervezet, az ajánlati minta és a költségvetés a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége pályafentartási osztályában (II. oszt.) 3 korona lefizetése mellett, a hivatalos órák alatt délelőtt 8-tól délután 2 óráig bármikor beszerezhetők, vagy írásbeli megkeresés mellett a megfelelő bélyegjegyek előzetes megküldése után, királyi postán is megkaphatók. Az építmény tervei a pályafentartási osztálynál megtekinthetők. Ugyancsak az említett hivatalnál megtekinthetők: a munkák és szállítások kiadására vonatkozó feltétfüzet általános határozatai, az államvasutak vonalain előállítandó épületek leírása és feltétfüzetek részletes határozatai is, melyek a magyar királyi államvasutak igazgatóságának budapesti nyomtatványtárából megszereshetők.

Az Ajánlatot 1 koronás magyar okmánybélyeggel, az ajánlat mellékleteit, ugymint pályázati feltételeket, szerződés-tervezetet és költségvetést pedig ikenként 30 filléres magyar okmánybélyeggel ellátva és az ajánlathoz fűzve lepecsételt borítékban a következő felirattal:

»Ajánlat a 2067—909. sz. versenyárgyalási hirdetési alapján a magyar királyi államvasutak Sofronya állomáson létesítendő talpfatelítő csarnok előállítási munkálataira« kell benyújtani, vagy postán beküldeni és pedig legkésőbb 1909. évi február hó 16-án déli 12 óráig az aradi üzletvezetőség általános osztályának (I. oszt. főnökéhez, aradi és esanádi egyesült vonalak palotája I. em., 13. ajtó sz.)

Az ajánlatok a benyújtásra kitűzött határidő leteltével a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége I. osztályában azonnal felbontatnak, mely alkalommal az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői is jelen lehetnek.

Az ajánlatok benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi február hó 15-én déli 12 óráig a pályázónak 3000, azaz háromezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőség-

nek gyűjtőpénztáránál, hivatkozással a hirdetett versenyárgyalás számára, akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni, mely bánatpénz esetleg posta útján is beküldhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Azon felek, kik a postatakarékpénztár cheque forgalmában bent vannak, a bánatpénzt a postatakarékpénztár útján is letéhetik. Az ajánlatban a bánatpénz letételének megtörténte megemlítendő ugyan, de az erről nyert letéti jegy nem eszalolandó. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, mert az ilyen csatolt összeg bánatpénzül el nem fogadható.

Az itt felsorolt feltételektől eltérő, szabálytalanul kiállított, az ajánlattevő, vagy meghatalmazottja által alá nem irt, javított vagy vakart szövegű, pecséttel le nem zárt, sértett borítékba helyezett, a kitűzött határidő után érkezett, a pótlólag, vagy esetleg táviratilag tett és oly ajánlatok, melyekre nézve az előirt bánatpénz előlegesen le nem tétetett, figyelembe nem vétetnek.

Olyan ajánlattevők, akik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnának, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Aradon, 1909. évi január hó 25-én.

Az üzletvezetőség.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

359817—908. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet Nagyvárad állomáson épülő 28 állású köralakú mozdonyos vasfödél-szerkezetének munkájára.

A tervek, költségvetés, szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munka végrehajtására vonatkozó egyéb feltételek Budapesten, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának alépitményi ügyosztályában (VI. Teréz körut 56. sz. III. 17. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a központi tervtárban (VI. Teréz körut 56. földszint) tíz koronáért beszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1909. évi febr. hó 17-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Budapest, VI. Teréz körut 56. sz. II. em. 10.) Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ikenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be:

»Ajánlat a Nagyvárad állomáson létesítendő mozdonyos vasfödél-szerkezetére.«

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi február 16-án déli 12 óráig, az ajánlati végösszegnek 5 százaléka teendő le bánatpénz gyanánt, a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál, (Budapest, VI. Andrásy-ut 75. sz.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letéti jegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül nem vétetnek számításba.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevényvel adandók fel.

A magy. kir. államvasutak előtt ismeretlen ajánlattevők tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamra bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Olyan ajánlattevők, kik e pályázatra kiirt munkák teljesítésére törvényes képesítésével nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Az igazgatóság.

lentette, hogy a magyar kormány addig is, amíg Bosznia államjogi helyzete végleges rendezést nyer, a legkomolyabban s állandóan és rendszeresen gyakorolni fogja törvényes befolyását a boszniai dolgok intézésére s szigorúan őrködni fog, hogy a paritás a közgazdasági élet minden vonalán érvényesüljön.

Mogfogluk tehát a bot másik végét és nem tűrjük tovább az osztrák kalmárkodás privilégiumát. Ez azonban csak előjáró beszéd. Mihelyt azok a másfajta bonyodalmak, amelyek most a magyar nemzeti erőket lekötve tartják, szerencsés elintézését nyernek, rögtön az aktualitás homlokterébe kell helyezni az anektált tartományok államjogi viszonyának végleges rendezését, amely különben elvileg már azzal eldöntött, hogy a magyar király osztrák császári minőségében is a magyar korona ősi jogán proklamálta Bosznia bekebelezését.

A gazda mi vagyunk. A garázda vendégnek pedig az ajtón kívül a helye.

A véderőtörvény. A Bud. Tud. félhivatalosan jelenti: A honvédelmi miniszteriumban ma délelőtt 11 órakor Hoffmann Hugó altábornagy elnöke alatt tanácskozás volt az új véderőtörvény tervezetéről. Ez a tanácskozás folytatása a múlt héten, Bécsben megkezdett tárgyalásoknak és politikai szempontból abszolúte nem aktuális. Résztvettek a tanácskozásban még a közös hadügyminisztérium képviselőiben Zapp Károly ezredes, osztályfőnök, az osztrák honvédelmi minisztérium részéről Reiter Ottó osztályfőnök és Stöger Ottó miniszteri tanácsos, a magyar honvédelmi minisztérium részéről Baitz József ezredes, Payer Vilmos miniszteri tanácsos és több előadó.

Minisztertanács. Ma délután 3 órakor minisztertanács lesz Wekerle Sándor miniszterelnöknel. A tanácskozás tárgya a folyó ügyek lesznek.

Iván Karpovits egész testében megremegett. Azután azonban dühbe jött s mikor a fiu, a bolond, egyre csak a vándorútról beszélgetett, először elverte, azután becsukta.

De mi haszna! Lehet-e fiatal szívet, lelket békóba verni? O kazáni szent szűz! Egy szép napon a fiunak hült helyét találták. Elment s magára hagyta az apját.

Mi mindent el nem követett, hogy a nyomába jusson! De messzire esik az égbolt s nagy ám Oroszország területe! Minden hiábavaló volt.

Szomorú élete volt az öreg Anjusának! Mintha minden bajnak ő lett volna okozója. Igaz ugyan, hogy a tubicájának, a vad csikájának többször ajtót nyitott, ha Iván Karpovits elecsukta őt. De hát bűn volt-e az vajjon? Nem Iván Karpovits követte-e el az égbekiáltó vétkeket, mikor a fiatal lelkét elzárta a levegőtől, a naptól s messze-messze elterjedő pusztaságtól, mely fölött ott mosolygott a tiszta, kéklő égboltozat??

De hogy Kusja egyáltalán elmehetett, az épp annyira bántotta szívet, mint Iván Karpovitsét is. Ha tudott volna róla, hát a vad fiut nem visszatartotta volna-e akkor? Vissza, bizony Isten vissza!

Eleinte tehát nagyon keservesen multak az évek. De hát azután az idő csak megiette a magát. Mint mindig és mindenütt, úgy itt is enyhített, egyengetett s elvette a szenvedélyességnek élet!

Most Iván Karpovits úgy tett, mint ahogy azelőtt felesége és fia cselekedett: sokszor messzire, néhány w-sztnyi távolságba is kiment a pusztába s belebámult a lehanyatló napba.

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Tegnap a városatyák azzal a kilátással vonultak fel a városháza nagytermébe, hogy ismét élénk politikai harcban lesz részük s idejüket legalább pár órára a politika foglalja le. Azonban a többségnek nem volt kedve a politikai hecc végigévezésére, hanem Ágoston Péter és társainak indítványát a választási jogról szóló törvény ellen áttette a fontosabb ügyek letárgyalása utáni időre.

Az iskolaszéki tagok választásánál ezuttal a függetlenségi párt tagjai győztek s dr. Pácz Sándort és Olasz Bélát választották be.

Legérdekesebb volt a fűrdővasut kérdésének tárgyalása. A városi tanács szűkmarku javaslatára nagy veszedelemben forgott, de a függetlenségi párt néhány tagjának magatartása elbukatta a fűrdővasut ügyét. Egy szavazattöbbséggel ment keresztül a tanács javaslata s éppen a függetlenségi párt adta a döntő szavazatot.

Ezzel a határozattal Nagyvárad városa nem mozdítja elő az oly fontos ügyet, mert alig hiszünk, hogy az engedélyesek 50000 koronát elfogadjanak a vátostól, a vasut átháramlási jogának biztosítása mellett.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Glac Antal főispán elnökölt.

A bizottsági tagok szép számmal voltak jelen.

A közgyűlés megnyitása után dr. Cserenyés Béla tb. tanácsnok felolvasta a polgármester havi jelentését, amely a már közölt adatokat tartalmazza.

Mély részvétellel emlékezik meg még a jelentés a város aranytollu nyug. főjegyzőjének Rácz Mihálynak elhunytáról. Bejelent, hogy a város kiváló halottjának koporsójára a város nevében koszorút helyezett a polgármester s a tisztikar a temetésen testületileg vett részt. Bejelent még a polgármester, hogy a Ragány János elhunytával megüresedett főszámvevői állásra a főispán Szűcs Géza alszámvevőt, he-

lyettes főszámvevővé és alszámvevővé Jelinek Géza könyvelőt és könyvelővé Budaházy Kálmánt nevezte ki. Végül a beérkezett jótékony adományokról emlékezik meg a jelentés, amelyet tudomásul vettek.

A jelentés után dr. Popper Ákos és dr. Halász Lajos indítványára a tárgysorozatot akként módosították, hogy a biharmegyei kórház részére átbocsátandó régi temető kérdését a 21 tárgy után, dr. Ágoston Péternek pedig a választó jogról szóló törvényre vonatkozó indítványát a 29. tárgy után veszi tárgyalás alá a törvényhatóság.

Választás az iskolaszékbe.

Ezután az iskolaszékben megüresedett két tagsági hely betöltésére került a sor.

Rimler Károly polgármester a két helyre dr. Pácz Sándort és dr. Mártonffy Marcellt ajánlotta. Előbb dr. Pácz Sándor ajánlását egyhangú eljenzéssel fogadták, mivel azonban Mártonffy Marcel ajánlásokor a többség szavazást kívánt, a főispán mindkét helyre szavazást rendelt el.

A szavazó bizottságot, dr. Vucskics Gyula elnöke alatt dr. Dóri Ferenc és dr. Moskooits József tagokból alakította meg.

A választásnál erősen kapacitáltak egyesek Mártonffy Marcel és Kepes L. Miklós mellett, kiket a városi kör léptetett fel, míg a függetlenségi párt jelöltjei Pácz és Olasz vezették. Beadott 84 szavazatot. Ebből kapott

dr. Pácz Sándor	49
dr. Olasz Béla	43
dr. Mártonffy Marcell	39
Kepes L. Miklós	37

szavazatot s így dr. Pácz Sándor és dr. Olasz Béla választottak be az iskolaszékbe.

A jogügyi bizottságba a többség, a városi párt jelöltje Bárdos Imre ellenében dr. Schweiger Ede választott be.

A borellenőrző bizottságba egyhangulag Fröhlich János és Cser János választottak.

A kórház ügye.

Erdeklődéssel hallgatta a törvényhatóság a tanács azon előterjesztését, hogy a kórház-utcai régi temetőt ingyen engedje át az új kórház céljaira a város, azonban vízdíjra és világításra tárgyaljanak és a vármegye saját költségén építse ki a Kórház-utcán a vízvezetéki csövet.

Azután visszatért s megátkozta a kegyelmet nem ismerő, a távot, a végtelent, boldogságának s békéjének elrablóját. Sokszor meg sirni kezdett. Ilyenkor szíve nem ismerte a káromkodást, nem ismerte az átkot. Ilyenkor a magas fűbe hullottak alá könnyei s Iván Karpovits Anjusa által vigasztaltatta magát.

Hogy feküdt ime előtte ma is, a kísértetiesen békés, nyugalmas! Alig viselhett el az ember a nézését, úgy fénylett, úgy ragyogott — gondolta Iván Karpovits. Este azonban kimegyen, okvetlenül kimegyen jó messzire, kedveseire fog gondolni, a pusztát pedig megátkozta; igenis megátkozta! Iván Karpovits dühösen mosolygott.

— Ugy ám; megállj csak, bizony megteszem! — gondolta magában. — S valamikor Kusja mégis csak visszatér talán; akkor ketten fogják megátkozni — együtt!

Igen; ha Kusja valamikor visszatér! Iván Karpovits elmosolyodott a gondolaton s egész könnyedén kilépett. Talán mint előkelő ur fog visszatérni, vagy talán, mint tábornok? Akkor mind a ketten elmennek innen; el ám, mindörökké. Sőt még a vén Anjusát is magukkal vinnék!

Ha vajjon hintón jön-e vissza? Ostobaság, Iván Karpovits. Vonaton érkezik. S Iván Karpovits egyszerre valami előkelő urral áll majd szemközt.

— Jó napot, apuskám, — szól ez majd hozzá. — Talán már nem is ismer? N m ismeri már Kusjáját, aki valamikor meg szokott?

Vagy csak úgy titokban sompolyog talán ő, a Kusja, a ház felé, meglepi Anjusát —

hej, hogy sikolt majd az istenadta öregje — s azután megvárja őt, Iván Karpovitsot — titokban.

Kegyelmes Isten, ez volna ám még az öröml! Akár meg is halhat az ember az ilyen tulságos boldogságtól, ilyen mennyei örömtől!

Iván Karpovits egy vízben érkezett a házikója elé. A házikó ajtaja, — mely különben, Anjusa ez időtájt egyre ki-bejárnán, nyitva szokott állni — most be volt csukva.

Egyszerrn Anjusa állott előtte.

— Nagyságos uram, apuskám, mesélnem kell valamit, — mondotta.

— Akkor hát gyere be a házba. Csak nem maradunk ide-kint ebben a hőségben?

— Talán kimennénk kissé a pusztába, — vélekedett Anjusa félénken.

— A pusztába, ilyen időben?

Iván Karpovits értelem nélkül az asszonyra bámult.

De ez csak nem engedte el.

— Apuskám, Iván Karpovits, — hisze az álmokban? O van szépet álmodtam az éjszaka, el se udja gondolni, micsoda szépséges egy dolog volt. Képzeld csak, akik el-tűntek —

Iván Karpovits egyetlen szökössel házának ajaja előtt term-tt, egy pillanatra, mélyen fellélegezve, megállott s aztán átlépte a küszöböt.

— Kusja, — dadogta — Kusja!

Kusjait ha u bizonyos szakállu, kidülledt szemű, topogó fiatal ember feküdt a szobácska pamfánál. N-hézkösen fölemelte fejét s azt dorog:

— Anjusa, senki poszorka, hé vutkit! ... hol ténferg-z even soká?

Dr. Olasz Béla nem fogadja el a tanács javaslatát, mert ez megakadályozná a kórház kitelepítését. Indítványozza, hogy minden kikötés nélkül engedje át a területet a város.

Dr. Popper Ákos az Olasz Béla indítványát párolja.

Dr. Konrad Márk szűkmarkuságnak tartja a tanács javaslatát. Nagyvárad lakosságának érdeke a kórház kitelepítése. Elfogadja az Olasz indítványát.

Dr. Berkovits Ferenc szétválasztaná a kérdést. Indítványozza, hogy a város ingyen adja át a telket, de a vízvezeték bevezetésére nézve a tanács tárgyaljon a megyével.

Balogh Döme pártolja Olasz indítványát.

Rimler Károly helyesli a Berkovits indítványát. A tanács jól tudja a kórház fontosságát, hisz épen ő, a polgármester vetette fel a kitelepítés eszméjét. Azért vették be a javaslatba a kikötést, mert látják, hogy olcsó hely ellenében, negyedmilliót adnak ki telekért. — 10—12 ezer korona az állam által 2 millióval támogatott kórháznál nem játszik szerepet. Azt javasolja, hogy ingyen adják át a kért területet, de ha a kórház céljaira szükséges vizet csak költséges átalakítással szolgáltathatja, ezt a költséget a vármegye megtéríti.

Dr. Grósz Menyhért a telket a megye kivánságához képest adja át a kért területet.

Dr. Dóri Ferenc minden kikötés nélkül átadja a területet.

Dr. Hoványi Géza felveti a kérdést, hogy lehet-e már a bezárt temetőben építkezni, a törvény értelmében.

Rimler Károly szerint köztudomású, hogy 30 éve oda nem temettek.

Hlatky Endre a város érdekében szükségesnek tartja, hogy a kórház kitelepítették. Fejtegeti az új kórháznak előnyeit. Mivel az utca egyik oldala ki van építve, kötelező is a város vizet adni, a megszabott díjért. Különböző is csekély összegről van szó, ily nagy intézménnyel szemben Minden feltétel nélkül adják át a kért területet.

A közgyűlés kimondotta, hogy minden kikötés nélkül átadja a kórház részére a kért területet.

A debrecen—nagyvárad vasut.

A városi tanács javasolja, hogy a debrecen—nagyvárad vasut részére 50,000 korona részvény jegyzését határozza el a közgyűlés. Kösse ki, hogy az igazgatóságba a tanács egy tagja választassék be.

Dr. Stokker József kérdésére a polgármester kijelentette, hogy a debreceni vasut egyik végállomása Nagyvárad lesz.

Dr. Weimann Béla csupán 20,000 korona hozzájárulást fogad el s kössék ki, hogy a város ez összeget is csak akkor fizeti ki, ha a vasut felépül. Felesleges is ez a vasut.

Dr. Friedländer Sámuel a tanács javaslatát fogadja el.

Hlatky Endre csak azért szavazza meg, mert eddig vasutal nem bír gazdag községeket kapcsol össze Nagyváraddal a tervbe vett vasut.

Löwenstein Zsigmond nem akarja ellenezni a debreceni vasutat, de különös, hogy két vállalkozó egyszerű kérésére mindjárt megakarják szavazni az 50,000 koronát. Debreceni lapból mutatja ki, hogy ott nem oly nagyon sietnek a dologgal. Várjanak ezzel a kérdéssel még egy évig.

Rimler Károly szerint ennél a kérdésnél Debrecen ellenzése éppen a mellett szól, hogy ki kell építeni ezt a vonalat, mely Nagyvárad érdekeit szolgálja. A vasut ügyében jártak a főispánnal a miniszternél s annak kiépítését a miniszter is helyesli.

A tanács javaslatát elfogadták.

A fürdővasut ügye.

Általános érdeklődés mellett a fürdővasut ügyére került a sor. A tanács fejtegeti a fürdővasut fontosságát s ismerteti a kérdés előzményeit. Az engedményesek kérik, hogy 300,000 k. értékű részvényt jegyezzen a város s 60 év múlva az egész vasutvonal minden felszerelésével ingyen a város tulajdonába jut. A pénzügyi bizottság

50,000 korona megszavazását javasolja, azzal, hogy a vasut üzembe helyezése után vegye át a város az 50000 korona értékű részvényt. A tanács a pénzügyi bizottság javaslatát ajánlja elfogadásra.

Óváry Lajos ipari és kereskedelmi szempontból fejtegeti a kérdést. A fürdővasut létesítése annyira fontos, hogy annak létesítésére minden eszközt meg kell ragadni. A fürdővasut a város közönségének érdekeit, a város forgalmát szolgálja, ipari és kereskedelmi szempontból is. Indítványozza, hogy a város 200000 koronát szavazott meg oly kikötéssel, hogy 60 év múlva a vasut a város tulajdonába megy át.

Dr. Stokker József eminens fontosságúnak tartja a fürdővasut létesítését, mert 20 perces közlekedéssel jól megközelíthetővé teszi a két fürdőt. Első kérdés, hogy 60 év múlva a város tulajdonába jutna a vasut. Ha az első években nem is lesz jövedelem, de később lesz. Ha az átháramlást nem tudjuk biztosítani, 100,000 koronát adjunk, ha pedig biztosítva lesz az átháramlás, akkor 200,000 koronát írjon alá a város.

Dr. Moskovits József úgy tudja, hogy ha a vállalkozó szerződésben biztosítja a városnak, azt nem hagyja jóvá a miniszter, mert ezt a kérdést, most akarja a miniszter szabályozni. Tagadja, hogy a fürdővasutnak közgazdasági haszna lenne. Elismeri, hogy a vasutat a közönség óhajtja, de a vasut csak tisztán kényelmi szempontot fog szolgálni. A két fürdőnek érdeke a vasut; nem látja, hogy ezek hozzájárultak volna. Nagyvárad a részvényekből osztalékot nem fog kapni, hanem a fürdőknek lesz hasznuk. Fejtegeti, hogy a közuti alap a város belső szükségleteire kell. A tanács javaslatát fogadja el.

Dr. Dóri Ferenc nem a kérdés gazdasági oldalát nézi, de azt, hogy mily előnyt nyújt a város egész közönségének a vasut. Másutt a város maga épít vasutat, hogy a közönség üdüléshez jusson. A polgárok érdekében kell a fürdővasut. Eltekintve gazdasági oldalától a kérdésnek, ilyen szempontból a városnak kötelessége a vasut létesítését előmozdítani. Indítványozza, hogy 200,000 koronát szavazzon meg a törvényhatóság.

Elnök főispán a közgyűlést 5 percre felüggesztette.

Szünet után

Déry János szólott. A fürdővasutat feltétlenül szükségesnek tartja s 200,000 korona megszavazását indítványozza, azzal, hogy a város csak az átháritás tisztázása esetén fizesse meg. Fejtegeti, hogy a vasut mentén minő bányák és ipartelepek vannak, amelyek biztosítják a vasut prosperálását s megfordítva.

Dr. Halász Lajos közegészségi szempontból fejtegeti a vasut szükségességét s külföldi példákra hivatkozik. Ha a város építené ki a vasutat s 5 krajcárért vinné a közönséget, ezt is elfogadná. Közgazdasági szempontból is fontos a fürdővasut. A vasut átháramlására nézve kijelenti, hogy a miniszteriumban az a cél, hogy éppen ilyen irányban rendezik a vicinalis vasutak ügyét. Évi 11,000 korona annuitás nem sok, már csak azért sem, mert a városnak villamos áram fogyasztás fejében nagy összeget kap a város.

Dr. Molnár Imre meg van győződve, hogy az évi 11,000 korona jórésben. sőt később egészben megtérül. De nem is azt kell nézni, hanem a közvetett hasznót. A két fürdő eddig is azért maradt el, mert Nagyvárad nem létesített megfelelő forgalmu eszközt. A külföldön ha oly kincs van, mint e két fürdő s közel oly közület, mint i t Nagyvárad, bármí áldozattal is létesítenék a vasutat. Az idegenek forgalmát s ennek közvetett hasznát fejtegeti Nagyvárad város érdekeit szempontjából. A 200,000 korona csak egy kis része az építési költségeknek, a többi az érdekeltek adják, másként a mi 200,000 koronánk megmarad. Mutatni kell, hogy Nagyvárad komolyan akarja a vasutat. Bizonyos, hogy az érdekeltek is hozzáfognak járulni. Megszavazza a 200,000 koronás indítványt.

Fried Ferenc a szegény emberek érdekében tartja szükségesnek a fürdővasutat. Köz-

gazdasági szempontból is nagyérdekűnek tartja. Elfogadja Óváry javaslatát.

Rimler Károly a kérdést ismerteti. A város területén levő vonal 1966 ban Nagyvárad tulajdonába megy át. A megye területén levő vonalról a megye lemondott, intezze el ezt a miniszter. A tárgyaláson a miniszter képviselője kijelentette, hogy az lesz a törekvése, hogy a megyei vonalat Nagyvárad kapja meg. Tehát a háramlási jog függőben van. Ezután kifejti, hogy a városnak 909—910. évi közuti költségvetésének feleslege szükséges az utakra s mindent felsorolt, amivel a hangulatot a fürdővasut nagyobb segítése ellen fordíthatja. Majd kimutatja, hogy a közuti alpnál csak 6000 korona felesleg van. Ha 200,000 koronát szavazzanak meg, 2100 korona hiány van. — Szóval oda-konkludál, hogy a javasolt 50,000 koronánál nagyobb összeget nem bír meg a közuti alap.

Dr. Dóri Ferenc hivatkozik a költségvetésre, onnét vette az adatokat,

Hlatky Endre az 50,000 koronát fogadja el. Többet is megszavazna, ha a város minden részén felülhetne, vagy leszállhatna a közönség. Így nem tel esen felel meg a fürdővasut a kivánalmaknak.

Dr. Hoványi Gyula indítványozza, hogy 100,000 koronát szavazzanak meg, azon feltétellel, hogy 1966 ban a vasut a város tulajdona lesz. Erre az összegre a polgármester számadása szerint fedezet van.

Nagy érdeklődés mellett ejtették meg a névszerinti szavazást s 37 szóval 36 szavazat ellenében a tanács javaslatát fogadták el, s így a város csak 50,000 koronával járul a vasut részvényjegyzéséhez.

Interpellációk.

Már jóval elmúlt 6 óra, mikor az interpellációkra került a sor.

Déry János a Bottó-hagyaték ügyét veti fel. A város a hagyatékot nem vette még kezelés alá s a 150,000 korona a kir. adóhivatalban van letéve. Így kamatkülönbözöt címén már 24,000 koronát veszített a város.

Hann Lajos a katonai barakkok építését sürgeti, hogy a polgárság megszabaduljon a beszállásolástól. Majd kifogásolja az aránytalan beszállásolást. Továbbá a Rét közbiztonsága érdekében interpellált.

Balogh Döme a kéményseprési kerületek szaporításának ügyét sürgeti, továbbá, hogy a Bottó-hagyaték ügyében a végrendelet szerint az öt tagu bizottságot miért nem küldték még ki?

Rimler Károly polgármester a Bottó hagyaték ügyében azt válaszolta, hogy a város még eddig nem kapta meg a hagyatékot, de mielőtt hozzá jut ehhez, megteszik az intézkedéseket s a bizottságot kiküldik.

Darvassy Lajos katonai barakkok és a beszállásolás tekintetében, Gerő Ármán a közbiztonság és a kéményseprési kerületek szaporítás tárgyában adott meg a választ, a miket tudomásul vettek.

Este 7 óra után ért véget a közgyűlés. Ma, pénteken délután folytatják.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 11.

Elnök: Justh Gyula.

A mai ülés napirendjének első pontja Nagy György indítványa volt a darabont miniszterek büneinek megtorlása ügyében. Nagy György azt indítványozta, hogy az igazságügyi-bizottság jelentését a darabont-kormány megbélyegzése ügyében legkésőbb február 15-ig terjessze elő. Mielőtt azonban a Ház erről az indítványról határozhatott volna. Visontai Soma előadó be-terjesztette az igazságügyi-bizottság sürgetett jelentését és így Nagy György indítványa tárgyalanná vált.

A darabontok megbélyegzése

Az igazságügyi bizottság jelentése megállapítja, hogy a Fejérváry-kormány parlament nélkül vállalt kormányt s a többséggel nyílt elmentébe helyezte azt.

Alkotmányunk sarkalatos tételeit megtámadta, azok biztosítékainak letörésére vállalkozott. Saját nemzetének ellensége lett, a királyi tekintély ellen is vétett, a királyt majdnem a nyílt alkotmányvétségbe vitte.

Szövetségeket toborzott nemzeti törekvéseink ellenségeiből az abszolút fejedelmi hatalmat igényeztetni, kiszorította a joguralmat.

Mindezekben elegendő jogi és ténybeli alapot látnak a vád alá helyezésre, mert az 1848: III. tc. 32-ik §. a) pontjába ütközik, mert az ország függetlenségét az alkotmány biztosítékait s a főnálló törvények rendeletét megsértették.

A képviselőház azonban a királylyal történt megegyezészerű viszonyra tekintettel a törvényes megtorlás jogi eszközeit igénybe venni nem akarja, hanem a vád alá helyezés mellőzésével eljárásuk, megítélését a nemzet élő lelkiismeretére bizza.

Nagy György csak arra hivatkozott, hogy sürgette az igazságügyi-bizottság jelentésének mielőbbi napirendre tűzését.

A földadó.

Ezután folytatták a földadó-javaslat tárgyalását.

Justh Gyula elnök bejelenti, hogy *Mezőfi* Vilmos és többen névszerinti szavazást kérő ívet nyújtottak be. Mivel azonban a husz aláíró közül csak tizenöten vannak jelen, nem veheti tudomásul a szavazás iránti kérelmet.

Következik a 30-ik szakasz tárgyalása.

Mezőfi Vilmos a földadó létminimum megállapítására tesz indítványt.

A Ház a 30-ik szakaszt változatlanul fogadja el *Wekerle* Sándor miniszterelnök hozzászólása után.

A 31. szakasz tárgyalásánál *Mezőfi* Vilmos, *Reök* Iván és *Nagy György* kisebb módosításokat ajánlanak.

Polónyi Géza javasolja, hogy az elemi csapással sújtott kisgazdáknak ne adóleszállítást adjanak, hanem ki kell rájuk terjeszteni a létminimumot.

Mérey Lajos módosítást ajánl és *Wekerle* Sándor miniszterelnök e módosítás elfogadásához hozzájárul, a többihez nem s a miniszterelnök indítványát a Ház is elfogadja.

A 32., 33., 34. szakaszok változatlanul elfogadhatnák s ezzel a földadó-kataszteri javaslat általános és részletes tárgyalása véget ért.

Tíz perc szünet.

Szünet után folytatják a házadó javaslat részletes tárgyalását.

Polónyi Géza a budapesti óriási házbérszorsoráról szól, melyet a magas házadó idéz elő. Reméli, hogy ennek javítására a részletes tárgyaláson gondot fordítanak.

Vászonyl Vilmos a javaslatot nem fogadja el s a nagy lakbérmezériákról szól.

Az ülésnek délután fél három órákor lett vége.

A helyőrség téli gyakorlata.

Közelegvén a tavasz, mely az idén különösen nagyfontosságúnak ígérkezik a balkáni események miatt, most kétszeres erővel kezdődtek meg a katonai műveltek is. Szerbia és Montenegró ugyanis még mindig puskaporos kedvében van és nem jőzanítja ki őket a leköltött katonaság száma. Ők azt tartják, hogy azzal még megbírnak, nekik csak a tavasz kell. Azt hiszik jó szomszédaink a Balkánon, hogy a tél elpuhította katonáinkat és a tavasz váratlanul fogja őket találni az esetleges háborújával. Nos ebben kelemetlenül csalódnak, mert ize katonáink most amikor dermesztő hideg uralkodik mindenütt nem pihennek, hanem ugyan csak komolyan dolgoznak. Tegnap például a nagyváradi helyőrség olyan furcsa kis háborus-

dit játszott a szomszédos községek határában, hogy azzal fényes tanuságát adták annak, miszerint télen nem fagy be a katonai tudomány és katonáink télen is megállják helyüket.

A tegnapi gyakorlatról, mely egyenesen katonáink téli gyakorlatokra való alkalmatosságának bebizonyítására volt rendezve, tudósítónk a következőket jelenti:

Tegnapelőtt este a Rákóczy-ut korzóját a tüzerek éles kürtjelzése és a harcra szerelt ágyuk dübörgése zavarták meg. Mindenki azt hitte, hogy viszik a tüzereket, ha nem is Mostárba, de legalább is Lippára gyakorlatra. Tegnap reggel három órákor azonban a még nyugvó város csöndjében ismét megszólaltak a kürtök és szallagos honvédek vonultak ki a városból. A honvédeket *Alba* Illés őrnagy, *Verner* Gál és *Somogyi* századosok vezették. A honvédek egy kombinált zászlóaljából állottak.

Alig távoztak el a honvédek, utánuk a 37-ik gyalogezred egy zászlóalja vonult ki, élén *Reiter* Lajos parancsnokkal. A két csapat különválva anélkül, hogy tudta volna egymás utitervét indult el. A két zászlóalj mellett ott voltak a honvéd és közös huszarak megfelelő csapatai is.

Reggel három órákor vette kezdetét a városon kívüli Hegyköszárdobágytól a felderítő szolgálat, melyet a huszarak végeztek. Az előző este kivonult tüzerek mindenütt ott voltak a gyalogság védelmére. Még nem virradt, amikor a honvédek, mint ellenség tudomást szereztek róla, hogy a megtámadandó sereg Biharpüspöki környékén táborozik.

Reggel virradat után volt már, amikor a nagy nehézségeket játszi könnyedséggel leküzdve, a tüzerek fedezete alatt Biharpüspöki alatt voltak a honvédek. A közös hadsereg azonnal harcra készen állott s ekkor, mivel még igen nagy volt a két hadtest közötti távolság, megkezdődött az előrevonulás.

Reggel 8 órákor dörögni kezdtek az ágyuk, jelezve, hogy felfedezték egymást az ellenfelek. Az ágyuharc mindössze egy fél óráig tartott, amikor a honvédek óriási gyűrűbe húzódtak össze, közbeszorítva a közös zászlóaljot.

Pontban kilenc óra volt, amikor megkezdődött a tulajdonképpeni csata. A honvédek gyűrűje mind szorosabban húzódtott össze, míg déli 1 órákor a további csatározásokat be kellett szüntetni, mert a honvédek győzelme kétségtelen volt.

Az igen szépen és katonai szempontokból is jól sikerült gyakorlat után a katonák délután 3 órákor vonultak vissza Nagyváradra.

Török szerencsége — ?

Kilencven ezer koronás nyeremény.

A naiv és a gyorsan meggazdagodni akaró közönségnek hiába szolgáltak felvilágosító értesítésekkel a múlt évben a lapok, azért még mindig igen nagy azoknak a száma, akik biznak az óriási eshetőségekben és filléreiket sorsjegyre adják. A nyeremény aránya ma 50000: — 1. És mégis ha talán ez az egy olyan szerencsés volna, hogy esetleg a nyerő számok között szerepelne, úgy még mindég nem biztos, hogy vajjon megkapja e a nyertes a pénzt. Ilyen eset történt tegnap is. Az eset szereplője egy nagyváradi kereskedő fia, aki most pert indít a Török cég ellen, amiért a nyereményét nem fizeti ki.

Tudósításunk ez ügyben a következő:

Krasz Dávid fiának Győri Sándornak a Török cég a 123035 sz. osztály-sorsjegyet küldte le. Győri a sorsjegy árát a húzás napján d. e. 9 órákor adta fel a cég címére. A húzás pedig 11 órákor kezdődött. Tegnapelőtt este az esti lapokból keresztül Győri, hogy az ő sorsjegye a szerencsés számok között szerepel és azt 90000

koronával huzzták ki. A szerencsés nyereményről távirati uton érdeklődött Győri, hogy tényleg igaz-e a nyereség.

A Török cég le is küldte az értesítést, hogy igen a sorsjegy tényleg nyert 90000 koronát, azonban arra Győri nem reflektálhat, mert a sorsjegyet nem ujította meg a kellő időben. Győri az értesítésre nyomban ügyvédet fogadott, akit a cég beperelésével bizott meg.

Ugyanis a cégnek szoroson igaza van, azonban igen sok eset fordul elő, amikor a sorsjegyvétel huzás napján adják fel a megújításra szolgáló összeget és a cég azokat elfogadja. Természetesen ezek a sorsjegyek rendszerint nem nyernek, de ha esetleg nyerének, úgy példa reá a Győri eset: nem fizet az intézet.

Győri ügyvédje dr. Fleischer Lajos nagyváradi ügyvéd, aki 1000 koronát fog kapni fáradozása fejében, ha az ügyet kedvezően intézi el, tegnap Budapestre utazott, hogy tárgyaljon a bankkal.

A nyeremény ügye képezte tegnap a nap eseményét és városszerte egyébről sem beszéltek, mint Török öröknek hirdetett szerencséséről és a szerencse nélküli nyerőről. Az ügy valószínűleg a bíróság elé fog kerülni, melynek döntését nagy érdeklődéssel várják mindenütt.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Február 12. Városi közgyűlés d. u. 3 órákor.

Február 28. Nagyváradi Takarékpénztár közgyűlése d. e. 10 órákor.

Febr. 17. Rendkívüli közigazgatási ülés a város-házán d. u. 3 órákor.

Március 7. A Kath. Kör közgyűlése és Palotay emlékünnepe d. e. 11 óra.

* **Kinevezés.** A nagyváradi ítélőtábla elnöke a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületébe *Zakariás* Gyula nagyváradi városi járásbírói ideiglenes minőségű joggyakornokot, ugyanezen minőségben díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Pozsony a pornográf irodalom ellen.** Az irodalom napról napra való súlyosdése általános erkölcsi megbotránkozást hívott ki maga ellen. Minden erkölcsi megbotránkozás hiábavaló volt a pornográf irodalom mindég jobban és jobban terjedt és mindég nagyobb közönséget szerzett magának. Az irodalom eme mótelye mellé még lábra kapptt a detektiv-regény divat is és ez már oly eszeveszett hatást idézett elő, hogy a hatóságnak is bele kellett avatkozni. A legutóbbi rafinált bűnesetek elkövetői mind a detektiv-regények hősei módjára jártak el úgy annyira, hogy ma már törvényhatóságilag akarják a további veszedelmes eredményeket meggáolni. Legujabban Pozsony város törvényhatósága határozatilag foglalt állást eme ferdeségek ellen és felirattal járult a kormányhoz, hogy a pornográf irodalom, valamint a detektiv-regények megjelenésének büntetés terhe alatt vágják el az útját. Pozsony kiterjeszteni kívánja ezt a külföldi hazaeltenes lapokra is. Mindenestire igen nagy vívmány volna, ha eredményyel jána ez a pozsonyi mozgalom, mi csupán még azt jegyezzük meg, hogy bent Magyarországon is vannak hazaeltenes irányzatú lapok, talán ezekre sem volna rossz kiterjeszteni a fenti szögort, mert ezek sokkal veszedelmesebbek reánk mint a külföldiek.

* **Személyi hír.** *Madách* Emánuel, miniszteri tanácsos, a püspökségi javak átvételére kiküldött miniszteri biztos tegnap Nagyváradra érkezett.

* **A biharmegyei pénzügyi tisztviselők szövetsége** ma, pénteken félhat órakor a Biharmegyei Takarékpénztár helyiségében választmányi ülést tart, melyre a tagok ezután is meghívottnak. Markovits Sándor elnök, Kelen Béla főtitkár.

* **Uj forgalmi főnök.** Az *Egi* Sándor m. á. vasúti forgalmi főnök nyugdíjba vonulásával a nagyvárad vasutállomáson megüresedett forgalmi főnöki állásra *Petrás* Gyula neveztetett ki. Az új forgalmi főnök tegnap foglalta el állását s megkezdte hivatalos működését a nagyvárad állomáson.

* **Csillaghullás.** A nagyvárad önkéntesek között tegnap hirdették ki az előléptetéseket. A csillaghullás eredménye a következő: dr. Aszódi Ottó, Bónyi Bertalan, Groszmann Károly, Grünstein Bernát, Kreznerics Ferenc, dr. Ney Pál, dr. Hetkó Aurél, Révész József, Szeverény Zoltán, Szűcs Sándor, Weisz Ferenc 37. gy. e. és Bencsics István, Hasznos József 46. gy. ezredbeli önkéntesek.

* **A csendőrök öröme.** A csendőrségnél eddig oly szigorú intézkedések korlátozták a nőülést, hogy e miatt különösen az utóbbi időben sokan ott hagyták a csendőrséget és új pályát kerestek. Most a honvédelmi miniszter a régi szabályokon változtatott és rendeletileg tudatta az összes csendőrséggel, hogy a házasság feltételeit a jövőben nem a régi intézkedések szerint kívánja meg. Az új feltétel az, hogy minden csendőr, aki három éven belül örsvezetővé lépett elő megnősülhet. Ez ideig ez nem volt lehetséges, mert be kellett várni az öt évet és még akkor is különféle nehézségeket kellett leküzdeni, hogy megnősülhessen a csendőr. Az új rendelet visszamenő hatálylyal is bír és akik a nőülési akadályok miatt léptek ki a csendőrségtől, azok visszaléphetnek a csendőrséghez.

* **Szomorj Dezső üdvözlése.** Általános megbotránkozással olvasta a főgimnázium tanári kara, de az egész közönség is, hogy a pornografikus írásai miatt letartóztatott Szomorj Dezsőt a főgimnázium néhány diákja táviratban üdvözölte. Az ügyet a tanári kar szigorú vizsgálat tárgyává tette és megállapította, hogy a sürgőnyt *Rosenfeld* János és *Kálmán* Jenő VIII. osztályu izraelita vallásu tanulók küldötték. A pénzt gyűjtés útján szerezték a táviratokhoz, de ahhoz sem járult hozzá katolikus tanuló.

* **Pályázat a tizenharmadik gyógyszerértára.** A m. kir. Belügyminiszter ur 103684—1908. VII. b. számú leiratával Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott városban a tizenharmadik gyógyszerértár felállítását engedélyezte és 10208—1909. VII. b) számú leiratával tekintettel arra, hogy a szóban forgó gyógyszerértári jogositvány megürült — az adományozás jogát az 1876. évi XIV. t. c. 134. §-ának végpontja értelmében a város közigazgatási bizottságának hatáskörébe utalta. A gyógyszerértári jogositvány elnyerése végett az 1876. évi XIV. t. c. 134. §-a végpontja értelmében a pályázatot ezennel meghirdetem. Felhívom ennélfogva mindazokat, akik a tizenharmadik gyógyszerértár felállításának jogát elnyerni óhajtják, miszerint okmányokkal szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket Nagyvárad város polgármesteri hivatalához Városháza, I. emelet 4. ajtó február hó 26-ik napjának d. u. 5 órájáig anynyival is inkább adják be, mivel az elkésztett beadott, valamint a kérvény fel nem szerelt pályázati kérvények figyelembe vétetni nem fognak. A gyógyszerértári jogositvány adományozásának kérdésében Nagyvárad város közigazga-

tási bizottsága március hó 4-iki rendes havi ülésében fog határozni. Nagyvárad, 1909. február hó 11. *Rimler Károly*, polgármester.

* **Megégett gyermek.** Tóti tudósítónk jelenti, hogy ott folyó hó 6-án délután Nagy Gergelyné Lajos nevű fia az idő alatt, míg anyja a ház előtt levő kuthoz vizért ment a tüzzel játszani kezdett, ruhája lángot fogott s a 1 és fél éves gyermek porrá égett.

* **Bosszuálló bérkocsis.** Hegedüs József reszelővágó iparos tegnap este 6 óra tájt összeszólalkozott a »Széchenyi« vendéglőben Gonda Zsigmond bérkocsitulajdonossal, mert ez a fején levő kalapját le akarta ütni. Mikor 7 óra felé Hegedüs eltávozott a vendéglőből, az ügyészégi épület előtt utját állotta Gonda. A bérkocsis kést rántott és azzal hátáról támadta meg a mit sem sejtő Hegedüst, akit fején és nyakán szurt meg. Hegedüs sérülése 8 nap alatt gyógyuló ugyan, de miután a szurások olyan helyen érték Hegedüst, hogy könnyen halálos sérülést okozhattak volna, Gonda ellen folyamatba tette a rendőrség az eljárást szándékos emberölés kísérlete miatt.

* **Tolvaj mosónő.** Röhlich Lipót kolozsvári utcai vendéglős tegnap a rendőrségen panaszt emelt özv. Feketéné nevű mosónője ellen, ki tőle evőeszközöket, asztalkendőket és szallonnát lopott 25 kor. értékben. A házi tolvaj ellen megindította a rendőrség az eljárást.

* **Az osztályosrajtók húzása.** A tegnap kihuzott számok közül a következők nyertek nagyobb összegeket:

10.000 koronát nyertek: 12796 85472 91328.

2000 koronát nyertek: 14036 56419 96854.

1000 koronát nyertek: 16791 54857 63373.

66217 74284 123059 123833.

500 koronát nyertek: 825 7853 10455

14034 18950 21171 26597 27041 29704 29958

33843 33893 42892 44246 62616 65333 65910

66034 73964 74835 80907 89696 90564 93040

96021 96570 97379 97793 104833 111526

115912 117251 120899 124170.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Atalanta.

Szombat: A király.

Vasárnap délután: Vig özvegy.

Vasárnap este: A kedélyes paraszt, premier.

Előadás a Szigligeti szobor javára.

A Szigligeti szoborra szükséges összeg legnagyobb része — hála dr. *Hoványi* Géza szoborbizottsági elnök fáradhatatlan buzgóságának — már együtt van. Több pénzintézet idej nyereségéből is juttatott kisebb-nagyobb összeget a szobor-alap javára s a tegnapi színelőadás tiszta jövedelme volt hivatva — legalább részben pótolni.

A Tatárjárás került színre az idej színházi évad legvonzóbb darabja, mely még most is képes megöltetni a nézőteret. Bérletszünet volt s a jólékony célra is tekintettel szépen megtelt a színház. A szereposztás a régi s az előadás a szokott jó volt. *Károlyi* Leona, *Kassay*, *Diósy* Nusi és *Hajnal* nagyon sok tapsot kaptak. *Sik* Rezső pompás generálisa s *Batizfalvy* miat a generális leánya szintén nagyon tetszettek.

A felvonásokban *Kressz* Géza hegedűművész lépett föl. Intelligens, nagytehetségű fiatal művész, a ki már Berlinben és Párisban is játszott a közönség és sajtó osztatlan elismerése mellett. Tegnapi fellépte is teljes sikerrel járt. Mindhárom műsorszámát úgy választotta ki, hogy dallamosságuk a nagyközönség tetszését

vívja ki, technikai nehézségük pedig a műértők elismerését vívja ki. Ugy *Wieniawski* Faust ábrándja, mint *Sarasate* Rondo Capricciosoja és *Hubay* Czinka Pannája nagyon tetszett, mert az előadó művész nemcsak az előadásbeli nehézségeket küzdötte le játszó könnyedséggel, hanem a melodikus részeket is komoly, mély érzéssel s nagy tanulmányra valló színezéssel adta elő.

Az előadás a szoboralap javára szép összeget jövedelmezett.

MULATSÁG.

Naptár.

Február 13. Tiszti estély. (Csarnok.)

Február 16. Swárdström négyes hangversenye a Csarnokban.

Február 18. A m. kir. nagyvárad honvéd hadapród iskola táncvigalma saját helyiségében.

Február 18. Kereskedelmi iskola táncmulatsága. (Csarnok.)

Február 21. Postás bál. (Csarnok.)

Február 22. Megyebál. (Csarnok.)

* **Katholikus bál Margitán.** A margitai róm. kath. egyháztanács és iskolaszék február hó 21-én a »Margit-Szálloda« termeiben iskolája javára zártkörű táncvigalmat rendez. Belpó-díj személyenkint 1 kor. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

IRODALOM.

Xenophon »Sokrates emléke« című munkájának hiferkritikusai és pedagógiai értéke.

Székfoglaló értekezésül írta *Bódiss* Jusztin dr. szentbenedek rendi főiskolai tanár. Budapest, kiadja a Szent-István-Társulat Tudományos és Irodalmi Osztálya Ára 2 korona. 98. l.

Szerző rövid tájékoztatást nyújt a görög bölcsészet és a keresztény világnézet közti összefüggésről és a szentatyákra hivatkozva a görög bölcsészet főalakjaiban nyilvánuló idealizmust mint az az evangéliumra előkészítő iskolát (paedagogus in Christo) mutatja be.

Azután és ez tudományos szempontból művének legbecesebb része, józart kritikával bírálja el azt a vivizsekciót, melyet a mult században divatosá vált hiperkriticismus egy a klasszika-filologia terén, mint a szentírásstudomány terén is végbevitt. Igazán ideje, hogy komoly tudósok már egyszer vétót mondjának a kritikusok fantáziájának tultengései ellen. Hisz nemsokára odajutnánk, hogy a beteges kriticismus felfogása szerint *Homer*os, *Plató*, ép úgy, mint *Mózes* könyvei vagy *Jobé*, de még az evangéliumok is csupa toldott-toldott irodalmi terméknek mutatkoznék s emellett az a legfuccsább, hogy amit az egyik kritikus toldaléknak jelez, azt a másik éppen a legeredetibbnek tartja. Ép a biggadt és józan kritika, melyet szerzőnk is képvisel, azt követeli, hogy ezektől a tulzásoktól tartózkodjunk.

Művének utolsó részében szerző a *Xenophon* írta »Sokrates emléke« (memorabilia) tartalmát taglalja, melyből az ókor legmélyebben szemlélő bölcselőjének, hogy úgy mondjuk: a pogány népek prófétájának gondolatvilágával ismerkedünk meg. S az ebben nyilvánuló idealizmus amily nagyfocottságu az általános művelődés szempontjából ép oly értékes morálpedagógiai szempontból.

A könyv érdekes és szép, egyszerű magyarsággal van megírva s azért azt élvezettel olvashatja, nemcsak a szakember, hanem mindenki, a ki az általános műveltség kérdései érdekelnek.

Igazságszolgáltatás.

§ **Furfangos csalók.** Tegnap mondott ítéletet a kir. törvényszék abban a családi ügyben, melyről annak idején bővebben írtunk, mit *Papp György* és *Csász Mihály* követtek el. A furfangos atyafiak azzal csalogatták körükbe *Hoku Juont*, hogy adjon nekik pénzt, ők háromszor annyit adnak majd érte, mert ugymond neki van egy rokona, kinek annyi az ezüst pénze, hogy nem tudja, hogy mit csináljon véle. Aki neki papírpénzt ad, annak háromszoros ezüsttel fizet helyette. A kir. törvényszék előtt beismerték a vádlottak, kiket *Böszörményi* védett, hogy mintegy 1500 koronát csaltak ki így a hiszékeny embertől. 2—2 évi börtönbüntetést kaptak a furfangos csalók.

§ **Tolvaj kereskedőseged.** A múlt esztendő november havában történt Nagyváradon, *Kádár János* fő utcai üzletében boltzárás után elrejtőzött egyik alkalmazottja *Németh Sándor* s feltörve a pénztár fiókját, onnét 500 koronát kilopott. Majd ezután a pincébe hatolt s annak ablakán keresztül az udvarba, majd innen az utcára szökött. *Kádár János* gyanuja mindjárt segédére irányult, kit tegnap a törvényszék vont kérdőre. *Németh* eleinte mindent tagadni próbált, később azonban mindent töredelmesen bevallott. A kir. törvényszék *Korn Lajos* elnöklése mellett *Németh Sándort* 6 hónapi fogságbüntetésre ítélte. — *Ügyész Vattay József* volt.

TÁVIRATOK.

Balkáni események.

Belgrád, február 11. A »Belgradski Novine« jelenti Antivariból: *Nikita* fejedelem *Danilo* trónörökös és a hadügyminiszter kíséretében szemlét tartott az adriai part mentén emelt erődítmények és azokban elhelyezett csapatok felett.

Belgrád, febr. 11. A városban ma délelőtt nagy volt az izgatottság, mert azt a hírt terjesztették, hogy Ausztria és Magyarország lépéseket fog tenni a szerb fegyverkezés megszüntetése végett. Egy reggeli lap azt írja, hogy Ausztria-Magyarország ultimátumot készít elő.

Belgrád, február 11. Péter király tegnap este a konakba hívatta *Zsifkovics* hadügyminisztert, hogy személyes közbelépésével rábírja lemondásának visszavonására. A hadügyminiszter kijelentette, hogy ragaszkodnia kell ahhoz, hogy Szerbia fegyverkezését befejezze.

KÖZGAZDASÁG.

== **Az új bortörvény akadályai.** A borhamisítás és a hamisbor forgalomba hozatalának meggátítása tárgyában alkotott 1908 évi XLVII. törvénycikk hatályba lépett. A törvény és ennek végrehajtása tárgyában kiadott földmivelési miniszteri rendelet a rendőrségek köteletségévé teszi nem csak az ezen törvény és miniszteri rendeletbe ütköző kihágásokban való bíraskodást, hanem az állandó vizsgálatát, kutatását és ellenőrzését és hogy ki, mikor,

hol és mennyi hamisbort készít és hoz forgalomba, s e mellett a nyilvántartások valóságos özőnét és egy csomó hivatali munkálatokat is reá ró a rendőrségre. A nagyváradai főkapitány, kinek a tanács a miniszteri rendeletet fogantatás végett kiadta, sürgős előterjesztést tett a tanácshoz. Előterjesztésében bejelenti, hogy a rengeteg munkátadó törvényt és rendeletet a jelenlegi rendőrség képtelen elvégezni, mert annyi a tennivalója és annyi mindentéle állami és közigazgatási funkcióval terhelik meg a rendőrséget, hogy ma-holnap már valósággal nem is éret legfontosabb és tulajdonképpen egyedüli hivatásának, hogy t. i. a polgárok személyi- és vagyoni biztonsága, a város közbékéje és bátorsága fölött őrkdjék. E mellett rendkívül lealázónak, a rendőrséghez méltatlannak tartja a valóságos kupeckedést (a házról-házra való folytonos spionkodást) amit a rendelet a rendőrségre ró. Ezért személyzet szaporítást kér a főkapitány és pedig egy tisztviselőt és 6 rendőrt. Ha pedig ezt nem kaphatna, kéri a tanácsot tegyen kezdeményező lépést oly irányban, hogy a törvényhatóság írjon fel a kormányhoz és kérje miszerint ruházzák a végrehajtás teendőit állami közegekre és mentsék fel alóluk a városi rendőrséget.

A gabonatözsde határidői.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 11.

Buza május	50 kilogrammonként	11.60
Buza okt.	—	10.38
Rozs okt.	—	8.96
Zab májusra	—	—
Zab okt.	—	7.04
Tengeri máj. 1908.	—	6.85
Tengeri jul.	—	6.69

Ertéktözsde.

— Délután 4 órakor. —

Budapest, febr. 11.

Osztrák hitelrészvény	—	631.25
Magyar hitelrészvény	—	748.—
Leszámitoló bank	—	743.75
Rimamurányi	—	561.50
Osztrák-m. államvasuti részv.	—	692.25
Közuti vasut	—	552.—
Városi villamos vasut	—	269.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1909. febr. 11.

Magyar arany járadék 4 száz.	—	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	—	93.25
Magyar koronajáradék	—	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	—	240.—
Horvát-szlavon földteherment. kötvény	—	95.50
Magyar nyereség sorsjegy kölesön	—	33.50
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	—	94.50
Osztrák járadék papírban	—	186.—
Osztrák járadék ezüstben	—	145.—
Osztrák járadék aranyban	—	97.25
Osztrák korona járadék	—	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	—	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	—	197.50
Magyar hitelbank-részvény	—	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	—	730.—
Magyar hitelrészvény	—	748.—
London vista	—	631.50
Páris vista	—	689.50
20 márkás arany	—	23.51
20 frankos (Napoleon)der	—	19.02
Német birodalmi márká	—	117.96

REGÉNYCSARNOK.

EMIKE.

IRTA:

HAJDU IMRE.

(Folytatás.)

46.

A jegyző ur elhallgatott, piszszenni sem mert, ne hogy a különben is ingerült öreg asszonyt valami vigyázatlanul kiejtett szó által magára haragítsa; az öreg asszony pedig gondolataiba mélyedve dőlt karos székébe s akkorákat sóhajtott koronként, hogy egy árva szalmalmot mozgásba hozott volna sohaj, amíg egyszerre kiegyenesedik ülésében, merően a jegyzőre néz s minden előzmény nélkül ekként szólal meg:

— Demeter öcsém! én rettegem a halált.

— Hogyan, nagyságos asszonyom? — válaszol a jegyző, megzavartatva a váratlan mondat által, — hisz' nagyságod, hála Istennek, a legjobb egészségnek örvend, mire való tehát ilyesmire gondolni is.

— O az egészség! — válaszol keserű mosollyal az öreg nő, — nem biztosíthat hosszú életet egy nyolcvanöt éves nőnek; az idő lombot, virágot, gyümölcsöt hoz, a gyümölcsöt megéri s midőn túlérett az, lehull fájáról s megsemmisül: az idő megéri engemet is; tehát miként az ért gyümölcsnek alá kell hullanom.

— Kár erre gondolni, én ösmertem száz négy éves nőt is, ki jó egészségnek örvendett, pedig nyolcvanötötől száznegyig még sokat kell számolnunk, — iparkodik a jegyző kissé tréfásan végétszakítani a komoly tárgynak.

— Hm! hm! ma bibor, holnap gyász! — egyébiránt ne magyarázzon félre Demeter, mert én nem azért félek a haláltól, mivel egy nyugós élettől fog megszabadítani, melyben ugyis kevés jót s elég rosszat éltem át; én a halált az okból rettegem, mert tudom, hogy azon földi javaim, melyeket gyakran magamtól megvonva gyűjtöttem rakásra, hogy az egykor örökösömnek, jólétet, boldogságot alkosson, holtom után oly pazar kezekbe fognak kerülni, melyek azokat rövid idő alatt mindegy látszat nélkül meg fogják semmisíteni; pedig ez ám az utolsó, amit valahonnan reménylő lehetne; s mindezen dolgok megakadályozhatására nem vagyok képes tanácsot adni önmagamnak.

Ha valaki e percben, midőn a szavak kimondattak, a jegyző ur lelkebe nézhetett volna, valóban furcsa dolgoknak lett volna tanuja.

Hogy minden embernél első helyen áll az én, iparkodjék azt bár a gyarló emberiség nagyobb része, különböző címek és ürügyekbe burkolva elfedni, azt mindnyájan jól tudjuk; s így ne csodálkozzunk Demeteren, ha ő is előbb saját enjére gondolt.

Ki azonban azt hinné, hogy Demeterünk saját anyagi hasznára gondolt volna, az nagyon csatlakoznék.

Vannak emberek, kik évek hosszú során keresztül sem feledik rosszakaróik, ellenségeik ama méltatlanságát, melyet azok egykor iránjukban okkal, vagy ok nélkül elkövettek s bár nem mutatják érzelmeik eme veszélyes működését, de azért ha út a visszafizetés órája, ők megjelennek, megadják a kölcsönt, sőt még a kamatok visszafizetésében sem fukarok; ezt nevezzük bosznak.

A boszszu lehet nemes és nemtelen, ezt rendszeren az egyéniség műveltsége, vagy műveletlensége szokta meghatározni.

Amint tehát a visszatörlesztés órája megkondult, mert megkondult az, tudjuk, hogy Demeterre igen hallgatott az aggnő; Demeter egy perc alatt mindent átgondolva, készen volt tervével.

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős

Dr. VUOSKICS GYULA.

Közgazdasági Bank Részv.-társ.
Nagyvárad, Teleky-utca 10 szám.
Telefon 742 sz. Postatakarékpénztár 20161 sz.

Betétek után tiszta

5%

kamatot fizet.

(Betét kamatadót az intézet fizeti.)

A folyó hó végén nyilvános aláírásra kerülő

4 $\frac{1}{2}$ % m. kir. kincstári jegyekre

előjegyzéseket az eredeti felvételek mellett elfogadunk.

MAGYAR BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

MEGHIVÁS.

a «Nagyvárad Takarékpénztár Részvénytársaság»

62-ik rendes közgyűlésére,

mely 1909. évi február 28-án délelőtt 10 órakor, saját üzlethelyiségemben fog megtartatni.

TÁRGYAI:

1. Az igazgatóság jelentése az 1908 üzlet-év eredményéről.

2. A felügyelőbizottság jelentése az 1908. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában és ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása valamint a nyereség felosztása iránti határozathozatal.

3. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 4., 14., 15., 26., 35. és 40-ik szakaszainak módosítása (az igazgatósági felügyelőbizottsági tagok, valamint a napibiztosok számának emelése és a közgyűlés határidejének meghirdetésére meghatározott határidő leszállítása) tárgyában.

4. Az elhalálozás folytán megéresedett egy igazgatói állásnak, valamint az alapszabályok módosítása által szervezett igazgatósági tagsági helynek 2 évi időtartamra választás utján betöltése.

5. A módosított alapszabályok értelmében szervezett új felügyelői tagságnak, valamint választás következtében esetleg megüresedhető felügyelői helynek 2 évi időtartamra választás utján betöltése.

6. Az alapszabályok 40-ik szakasza értelmében kilépő 5 napibiztosnak 3 évi időtartamra, valamint a módosított alapszabályokban szervezett 3 új napibiztos helynek 3, 2 és 1 évi időtartamra választás utján betöltése.

7. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj-alap állásáról.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényt, melyet legalább egy hó előtt saját nevére íratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az őt megillető szavazat számát előtűntető tértívénnyel láttatik el.

A mérleg eredeti példánya az üzlethelyiségben folyó február 21-től kezdődőleg a rész-

HLATKY ENDRE,

igazgatósági elnök.

Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15 §-a értelmében érvényes határozathozatalra 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a részvénytőkének legalább egy harmadrészt képviselik.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

359817—908. sz.

Hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet Nagyvárad állomáson épülő 28 állású köralakú mozdónyszin vasfödél-szerkezetének munkájára.

A tervek, költségvetés, szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munka végrehajtására vonatkozó egyéb feltételek Budapesten, a magy. kir. államvasutak igazgatóságának alépitményi ügyosztályában (VI. Teréz körút 56. sz. III. 17. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők és a központi tervtárban (VI. Teréz körút 56. földszint) tíz koronáért beszerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1909. évi febr. hó 17-én déli 12 óráig nyújtandók be alulírott igazgatóság építési és pályafontartási főosztályában (Budapest, VI. Teréz körút 56. sz. II. em. 10.) Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felírással nyújtandók be:

»Ajánlat a Nagyvárad állomáson létesítendő mozdónyszin vasfödél-szerkezetére.«

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis 1909. évi február 16-án déli 12 óráig, az ajánlati végösszegnek 5 százaléka teendő le bánatpénz gyanánt, a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál, (Budapest, VI. Andrásy-ut 75. sz.) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlat-hoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti áru- és értéktőzsdén legutóbbi jegyzett árfolyam szerint számítatnak, de névértéken felül nem vétetnek számításba.

Pósta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

A magy. kir. államvasutak előtti ismeretlen ajánlattevők tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamra bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Olyan ajánlattevők, kik e pályázatra kiírt munkák teljesítésére törvényes képesítésével nem bírnak, kötelesek ajánlataikban ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését igazolni.

Az igazgatóság.

1743—1909.

Hirdetmény.

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága folyó év január hó 26-ik napján tartott ülésében 988. kb. sz. alatt hozott véghatározatával Jakobovits Szeréna nagyvárad lakos tulajdnt képező nagyvárad 906. számú telekkönyvi betétben 3526. helyrajzi szám alatt felvett ingatlan Kolozsvári-utca 19—46. szám alatti ház telken történt építkezés folytán az utcavonal megállapítása miatt a köztérhez csatolt 16 □ m. terület kisajátítási tervének és összeírásának bizottságilag leendő megállapítása céljából az 1881. évi XLI. t.-c. 33. §-nak rendelkezéséhez képest kebeléből Varró Domokos elnökből, Dr. Hoványi Géza és Mezey Mihály bizottsági tagokból és dr. Istvánffy István jegyzőből álló bizottságot küldött ki s a bizottsági eljárás határidejét Nagyvárad város székházának tanácstermében 1909. évi febr. hó 26-ik napjának d. e. 10 órájára kitűzte.

A kisajátítási tervrajz és összeírás az 1881. XLI. t.-c. 34. §-ában foglalt rendelkezése alapján a február hó 10-től február hó 25. napjáig terjedő 13 napi közszemlére kitétetnek. Nagyvárad város közigazgatási irodájában (Városháza I. emelet 24. sz.) hol is azok a hivatalos órák alatt az érdekeltek által megtekinthetők.

Erről az érdekeltek azzal értesítettek, hogy a bizottság a kisajátítási terv megvalósítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltek közül senki sem jelen meg.

Nagyvárad, 1909. február 9-én,

Rimler Károly,
polgármester.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben **75** százaléka **megtakarítás** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 4.50 kor.** 100 gyertyásé **7 kor. 50 fill.**

10 drb. egyidejű vételnél 10% eng.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindennemű **izzólámpa különlegességek,** fényképes z-l ámpák, ugyancsak **5** százalékkal **kartell áron alól kaphatók.**

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

villamos világítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszere'ő telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Február hó 16-án

a „KERESKEDELMI CSARNOK“ DISZTERMÉBEN LESZ MEGTARTVA a

VILÁGHIRŰ

SWÄRDSTRÖM

négyes hangversenye.

Zongorán kíséri: TARNAY ALAJOS ur az országos zeneakadémia tanára.

Kezdeté fél 9 órakor.

Belépő jegyek 8, 6, 4 és 2 kor. árban előre válthatók SEBŐ IMRE könyv- és papirkereskedésében Rákóczi-ut.

Megvettük a KERN-féle csemege üzlettel szemben levő CZILLÉR IMRE-féle

vászon rőfös- és szőnyegáru raktárt

Rákóczi-ut 7. a. (Szt. István palota) hol az

ÁRUSÍTÁST!

megkezdük.

Eladásra kerülnek az összes női ruhakelmék,
Blous és ruhaselymek, szőnyegek, függönyök,
vászna, asztalneműek, ruhavásznak himzett bat-
tisztok mosóárak, stb.

Tisztelettel

Dick Jakab és Társai.